

Kálag e Mam míme mébenléd Ndibned ní kálag

Ndibned ní kálag e mam míme mébenléd míme Dyöb álúmté Jɔne. Jɔne mó atelé chó á pónidé eche bad ábe béndübē Krīstəə békúdé'áá metake áyāle adúbe áde béndübēē nén bán Yesu Krīstəə adii Sánḡwéé. Atote áde Jɔne ákóó ahób á kálag tē wén adii ábe bad ábe áténlé chó e'lyág bé nlém ne áwéd bó nlém á abum. Mekan míme Jɔne ábúdé atel á kálag tē wén médií mekan míme Dyöb dénlūmēdtē mó á ndóg-te aá mébenléd.

Kénéé édíí bán mewēmtēn mébúú áte t̄nḡene nsōn̄tēn míme ídé á kálag tē wén, atón áde dēn ákóó abé áwéd-te adii nén; káḡn ne á asóg, Dyöb détm̄ abē bad bé ekoyí ne Satanε áte. Dyöb débēl nén mbwiined ne Sánḡwéé, Yesu Krīstəə. Dyöb désābē abē bad ábe bédúbpe mó ne nlém nhóg, anamed áde ánamédté bó ábé á nkoḡ mí mín mékōlē ne nkoḡ ní sé mé ekóólé.

Nkabtéd ní kálag

Ndibned 1.1-8

Ndóg e'só ne kálag eche béténlé mwembé saámbé 1.9-3.22

Nhíbe ní kálag míme níwóó e'diben saámbé 4.1-8.1

E'loḡ saámbé 8.2-11.19

Dragone ne nyam ébe 12.1-13.18

Ndóg híin 14.1-15.8

E'bwəg bé meliḡá mé Dyöb saámbé 16.1-21

Dyöb ábébté Dyad á Babilon, nyam ekwedé
nzum, nkal e'dáádəŋ a metóm, ne Devəle 17.1-
20.10

Mbakú e asóg 20.11-15

Nkoŋ ní mín mékəəlē, nkoŋ nísé mékəəlē,
Jerusalem a ekóólé 21.1-22.5

Nsógteŋ 22.6-21

¹ Enén kálag ehóbe mekan níme mébenléd níme Yesue Krístəə ábélé boŋ mébyéen. Dyöb dēmbě mó nímén mekan aá mébyéen ábel boŋ álūmed ábē bembəlede mam níme mékwógé abenled. Krístəə amběl awě mbəlede, Jone abíí nímén mekan alóm áde ánlōmmē ángel áwē.

² Jone mó-'ε anhób mam mésyəəl ngáne ánnýinnē. Mmén mam móə ánhəbpē təŋgene nkalaŋ níme níhúú ne Dyöb, ne mbóŋ echě ámbídtē Yesu Krístəə.

³ Nnam níbē ne kénzée awě aláa' enén kálag ábel boŋ bad bémpēe béwōg nimen nkalaŋ təŋgene mekan níme mébenléd. Nnam níbē-'ε ne kénzée awě awógé nímē nkalaŋ boŋ ahíd-te mam níme méténlédé á kálag-tē wén. Póndé emaa' abé benben echě nímén mekan mésyəəl mébenlédte.

Jone alómmé mwembé saámbe melenteŋ

⁴ Me Jone, ntenle mwembé saámbe níme rídé á mbwóg e Esia. Nsimé ne nsaŋ ní Dyöb níbē ne nyé. Dyöb áde ádé, áde démbē, ne áde débē, ne e'dáádəŋ saámbe bəlómmé nyé nsimé ne nsaŋ. Abē e'dáádəŋ é'dé á'sō bé atii dé nkamlen ádyöb.

⁵ Yesu Krístəə mómpē alómmé nyé nsimé ne nsaŋ. Mó áde ane awě ahóbe mbále təŋgene Dyöb nyaa echě débíí bán edé mbále. Mó abédé mod

a'só awě ansébé apuu, abé-'ε nkamlene a kên é nkôḡsé.

Adáá syánē, abelé-'ε mbéb méekamlánné syánē ámpē, asyog áde ásyógé míme mekií a nló mímed.

⁶ Abelé syánē née beprise ábe bébenle Dyöb eche Sán awě akamlan bó. Eche ehúmé ne míme nkamlen mbê abé ne abé. Ebê nê.

⁷ Nyénone', áhūē' ne mbag, mod-té-'ε ányin mó, kááḡne bad ábe bēmbël boḡ awé, abome áde bēmboméé mó á awog. Metúmbé mé nkôḡsé méesyāal-le mélēb mó. Nê dēn dōó ébēē, ébê nê.

⁸ Sán Dyöb á Ngume ahóbé aá, “Me-εé ndé Alfaa mbé-'ε Omégaa.” Mó adé Dyöb áde adé, áde démbē ne áde débē.

Jone anyiné Krístā á ndóg-te

⁹ Ndii Jone, awen mwányan. Ndé nhóg awě mómpē adé melemlem ngáne nyé ákan nlem áwesen metake míme mépiide bad ábe bédé á nkamlen míme Yesu Krístā. Bēmbané me á mbwóg echē mendib méláḡnédé eche béchagéé bán Patmōs áyāle menkāl Eyale é Dyöb ríláá-'ε bad mekan míme rínyiné tḡḡene Yesue.

¹⁰ Edáádāḡ éche Esáá êmpii me á Epun é Sánḡú.* Menwóg ehób é ḡíne ébídé me ámbid, émbē née esaád é eloḡ.

¹¹ Enhōb aá “Mam míme ényiné, tel mó á kálag-tē, élóme mímén mwembé saámbé míme rídé á Efesus, á Semaina, á Pegamum, á Tiatira, á Sadis, á Filadelfia ne á Laudesia.”

* **1:10** Epun é Sánḡú ébédéé melemlem nēḡáne mbwe rí Sōndé.

12 Dóo ríkunné ànyín ehób eche éhóbé'áá áwēm, bon rínyínē metii nĩme bēbánné etrúkánj ámĩn saámbé mé gól.

13 Atĩntē e nĩmē metii saámbé dóo rínyíné mod awě awágné moonyonj. Anhé mengombe nĩme méchábé kááj mēpē mós á mekuu-sé, awáá'-e etũd é gól á t̃l.

14 Esid é nló épúbé'áá mós féréd nēe mbóm, mĩd méchodné mós áte nēe muú.

15 Mekuu mém̄bē mós nēe ekii éche béchagēé bán br̄ns eche béhédé á dũ bonj ébē byánán épene' áte, ehób-pe édumé mós áte nēe mendíb nĩme mēsobpe'.

16 Betintine saámbé bēmbē mós á ekáá émbáá, páá e nsal nĩbe echē ekóbpe bwāmbwam ebíd mós á nsal-tē, e'só'-e é'pené mós nēe enyen éche étómtan apen.

17 Ade rínyíné mós, menkwě mós á mekuu, mbé nēe mod awě awédé. Dóo ábánné me éche ekáá émbáá á ỹl bonj áh̄bē áá "Weebáá", me-éé ndé Mod a Mbooted mbé'-e Mod a Asóg.

18 Me-éé ndé ane awě adé alongé. Menwé bonj b̄ob ndé á alongé abé ne abé. Nwóó nkamlen ámĩn e kwééd nwónj-ge ámĩn e mbwóg e kwééd.

19 B̄ob-p̄ós t̄l mekan ásē nĩme ényínéé, nĩme mēbenlad b̄ob ne nĩme mēbenléd.

20 Kun e e'konéd echē edé t̄ngene betintine saámbé ábe bédé me á ekáá émbáá ne metii mé etrúkánj saámbé me gól edii n̄n: Betintine saámbé bédii ángel é mwembé saámbé, metii mé etrúkánj saámbé'-e médií nĩmē mwembé saámbé."

2

J̄ne alómmé mwembé mé Efesus p̄le

¹ Ane awě anwágén moonyon anláá me nén aá “Telé ángel eché edé á mwembé míme rídé á Efesus nén wεé, Mod awě awánlé betintine saámbé áwe ekáá émbáá awě akag áfinté e metii mé etrukán saámbé mé gól mó alómé enén póle.

² Mbíi mekan míme nyébélé. Mbíi meé nyêtedé ntũ bwâmbwam, mbíi-’ε meé nyêkaá nlém âwesεn. Mbíi ngáne nyéehεlé é’bébtéd é’ bad akob, mbíi-’ε ngáne nyébélé bon nyéchēm bad ábe béchágé yǎl bán bédé bεmπαεε bé nlomag áde béesaá, bon nyédībēd-ε bán bédii bekal bé’dáádəŋ bé metóm.

³ Mbíi meé nyêwesεn ne e’kan bé nlém, nyékude-’ε metake á đin ádēm, bon kéné nlém rilyágé ríwúú nyé ábum ngáne nyéhídeé me.

⁴ Bon nhábe áyāl echēn nén meé, nyēēdāə’é me bəəb ngáne nyénsēbēē me adəŋ.

⁵ Bəəb-pəó, nyébēn nyékon anyín nyaa eché nyépédé akwε. Nyétede áden abé dé mbéb nyébele mekan míme nyébélé’áá áde nyéboótédé Yesue ahíd. Nzé nyéētεdte áden abé dé mbéb, né mǝpǝ áwēn nhúd ádēn atii dé etrukán á e’dii.

⁶ Bon dyaam á bwâm áde nyébeλεé áđii, nyéētimtεé mǝđ áyāl wée mam mímé bad bé epepé ábe Nikolausε ábe mémpē méetimtεé mǝđ áyāl.

⁷ Kénzée awě awóó metúu, áwóge chǝm éche Edáádəŋ élanγεé mwembé. Kénzée awě atómé mekan mé ebébtéd áte, mǝbe mó kunze ádyé epum é bwεl éche ébele bad bébé á alongé á ngíndé, éche é’kwoge á Paradis.”

*Ɔnε alómmé mwembé
míme rídé á Semaina póle*

⁸ Anláá-'ε με ámpē aá, “Telé-'ε ángel echě edé á mwembé míme rídé á Semaina nén wεέ,

“Mod awě adé mod a'só abé-'ε mod awě adé mod a ndimten, awě anwé boη abé á alongé ámpē, mó alómé enén póle.

⁹ Mbíí nímēn metake mbíí-'ε mεέ nyēdii betóótōkē bé bad, boη kénē nyēdii behan bé bad. Mbíí e'bébtéd é' mam ábe bad ábe béhóbe bán bédé bad bé Israel kénεε béesaá, béhóbeé nyé áyāl. Bédii bad ábe bédé bad ábe Satanε ké'ε bad ábe bédé áwē echoη.

¹⁰ Nyéebáá' metake míme méhúε' nyé á'sō. Nlānge nyé mεέ, Satanε ābēl béhē nyé donge á bad á mbwōg, wée nyékudté metuné áyāl e epun dyōm. Abel nē ākəg áden adúbe. Ké nyéwāg ké wúēn, nyébē nyédúbe με. Nzé nyébelé nē, né με-'ε mēbe nyé alongé áde déemaá' nēngáne nsábe mí mod awě atōmbwéné.

¹¹ Kénzée awě awóó metúu áwóge' chōm éche Edāádəη élāngeé mwembé. Bad ábe bétómé mbéb áte béewáá kwééd e edāádəη.”

Jəne alómmé mwembé míme rídé á Pεgamum póle

¹² Anláá-'ε με ámpē aá “Telé ángel echě edé á mwembé míme rídé á Pεgamum.

“Ane awě awánlé páá e nsəl míbe echě ekóbpe', mó alómmé nyé enén póle.

¹³ Mbíí wée nyédyε'έ, wée Satanε míme nkamlen rídíí. Nyébē nyésum nlém áwēm. Nyēmbé nyédúbé με ne nlém nhóg ké á pónδέ echě Antipase. Antipase ambíd με mbóη e mbále, bēnwū'έ mó áfinté echēn wée Satanε ádyεε'έ.

14 Boŋ nwóó nguse e mam áhób nyé áyāl. Baahóg bédé átíntê echên ábe béhíde ayáge áde Balame. Balame mó anlúméd Balage ngáne ásōlēdtē bad bé Israel á mbéb-te adyé áde bédyágé'áá medyé níme bébágé'áá myōb mémpēe nēe mende, ambēle békābē mesón.

15 Chōm émpēe éche níwōŋné nyé édii nén bán, baahóg bédé átíntê echên ábe béhíde adúbe áde Nikolause áyágtéé.

16 Né-ōó, nyéte de áden abé dé mbéb. Nzé nyéētēdte, né mēwāmsēn ape áwanen ábê bad, mbenléd páá echē ebídé me á nsal áwanen ábê bad.

17 Kénzēé awē awóó metúu áwóge' chōm éche Edāádəŋ élāŋgeé mwembé. Bad ábe bétómé mbéb áte, mēbe bó mána níme níkōŋnéde bó, mēbē-ē bó aláá áde ápúbe'. Amín e áde aláá, bétélé dīn dékōlē áde modmod éebíí'ē étōmēé mod awē bēbēé áde aláá.”

Jəne alómmé mwembé níme rídé á Tiatira póle

18 Anláá me ámpē aá, “Telé ángel echē edé á mwembé níme rídé á Tiatira nén wēé,

“Me Mwān a Dyōb awē mīd méchodnéé áte nēe muú, mekuu-ē mébé mó nēe ekii éche béchāgeé bán brōns boŋ ébé byánán echodne’.

19 Mbíí nsón níme nyébeleé. Mbíí edəŋge éche nyéwánléné me, mbíí-ē adúbe áde nyédúbpé me. Mbíí abele áde nyébenleé me, ne nlém níme nyékáá awesen áde nyéwéséné. Mbíí-ē nén meé, nsón níme nyébeleé bəəb, rítómé níme nyénsēbēē abel.

20 Boŋ chōm éche níhóbeé nyé áyāl édii nén meé, nyéwesen mmwaád awē béchāgeé bán Jesebele. Achāge yāl aá módii nkal é'dāədəŋ a Dyōb. Ayágte’,

ádogne ábēm bembəlede ádê adúbe ákáb mesón ne ádyé medyé nĩme bébágé myōb mémpēe née mendε.

²¹ Mbagé mó pónde meé átede nĩmē mbeltéd mé mbéb boŋ eéhēdēē akáb dé mesón atede.

²² Nyénəne', mébwēm mó ne bad ábe ákábneé mesón á anŋ dé nkole, békūd-te metuné mé ngĩne. Měbel nén nzé béəsoge nĩmē mekan mé mbéb abel ne ane mmwaád.

²³ Měwūū bad ábe béhíde chōm éche áyágtéé, mwembé nĩsyāāl-le mébīi nén bán me-éé ndé ane awě abíi mewēmten ne nlém ní moosyāál áte. Mod ké ahéé awě abelé mbéb né-'aá mékōgsēnnē mó.

²⁴ “Boŋ nlānge nyé bad ábe nyélyagé ásē á Tiatira, ábe nyéhídé áden ayáge, nyé ábe nyéeyággé mekan nĩme béchəgeé mekan mé kun mé Satan, meéhēdēē meé nĩtaged nyé ámpē.

²⁵ Boŋ pen, nyébē nyésum nlém áwēm káəŋne áde mépēé.

²⁶ Bad ábe bétómé mekan mé mbéb áte boŋ bébelé-'ε mam nĩme nĩlāngé bó meé bébel, káəŋ ne á asóg dé ádāb alongé á nkōŋsé te wēn, měbe bó kunze ákamlen meloŋ mésyāāl.

²⁷ Békamlén bad bé nĩmē meloŋ ne ekáá éche éhyédé, békəgtéd-te bó áte ngáne mod ákətdté mbeé é məg áte.

²⁸ Melemlem ngáne echem Sáj ábágé me ngĩne, née mémpē mébéé ngĩne wéε bad ábe bétómé mekan mé mbéb áte. Né-əó, áyāle bétómé mekan mé mbéb áte, měbě bó tintine a mbwembwε.

²⁹ Kénzée awě awóó metúu, áwóge' chōm éche Edəədəŋ élāngeé mwembé.”

3

Jɔne alómmé mwembé nĩme nĩdé á Sadis póle

¹ Ane mod awě anwágén moonyon anláá me ámpē aá, “Telé ángel eche edé á mwembé nĩme nĩdé á Sadis nén wěé,

“Me awě nwánlé e’dəədəŋ é’ Dyöb saámbé, nwalé-’ε betintine saámbé, me-εé nlómmé nyé enén póle. Mbíí nsón nĩme nyébeleé. Bad béhóbe nén bán nyédé á alongé, bon nyéēsaá á alongé.

² Nyékábned. Nyéhede nĩmēm nsón asóg dé abel, bon bəəb nyéwéd yəl áte nyébel mó bwām, áyāle nnyíné nén meé nĩmen nsón méekwōgnedéé á’sō ábe ádēm Dyöb.

³ Né-óó, nyékamtən chöm éche nyén’yāgēē ne eche nyénwōgkē, nyékoo chó, nyétede-’ε áden abé dé mbéb. Bon nzé nyéekábne, né mēpě nēŋgáne nchīb, nyéebíí-’ε pón dé echě mépéé.

⁴ Nyēwóó nguse é bad á dyad á Sadis ábe béēwógté échab mbóté mbinde. Bébē ne me, béhé mbóté éche épúbe’ áyāle békwógnédé.

⁵ Né-óó, kénzéé awě atómé mekan mé mbéb áte, mómpē áwāā mbóté échě épúbe, melemlem ngáne bó, méehúd-taá mó dīn á kálag e alongé. Mēhōb á’sō ábe echem Sáj ne á’sō ábe éche ángel nén meé bédíi ábēm.

⁶ Kénzéé awě awóó metúu áwóge chöm éche Edəədəŋ élāŋgēé mwembé.”

Jɔne alómmé mwembé nĩme nĩdé á Filadelfia póle

⁷ Anláá me ámpē aá, “Telé ángel e mwembé nĩme nĩdé á Filadelfia nén wěé,

“Mod awě asáá abé-’ε mod a mbále, mó alómé enén póle. Awóó ngíne ákamlæn nêngáne Dabide ákamlánáá. Nzé adĩbpé modmod ééhēlēē adib, nzé adibé-’ε modmod ééhēlēē adibe.

⁸ Mbíí nsón níme nyébeleé. Nóné’, ndĩbnédé wε ekob éche édé wε á’sō-te, modmod ééhēlēē-’ε chó adib. Mbíí meé ngíne echē nyéwóó edé mwāmpīn boŋ kénê nyéhíde échēm eyale, nyéehóbéé bán nyéebíí’é me.

⁹ Nyénōne’, bad ábe bédé echoŋ éche Satanε, ábe béhóbe bán bédé bad bé Israel kénēe béesaá, bédii bad ábe békale metóm. Měběl bépē áwōŋ, békwē wε á mekuu. Měběl-le bó moosyāāl bébíí bán ndáó wε.

¹⁰ Ngáne édíí bán nyéhíde échēm eyale éche ílángé nyé meé nyékanj nlém áwεsen metake, mémpē meékáó nyé á póndé e metake níme mépě á nkōŋsé, ákəg bad bésyāāl ábe bédé á nkōŋsé-te.

¹¹ Nkwogé ape, nyédíí nyésum nlém áwēm ábel boŋ modmod eékbóné nyé nímēn nsábe.

¹² Bad ábe bétómé mekan mé mbéb áte, měbel bó akon á ndáb echē ádēm Dyōb, béebíd-taá áwēd-te ámpē mbéd. Mětél bó dīn áde ádēm Dyōb áyāl, mětél dīn á dyad áde ádēm Dyōb, Jerusalem a ekóólé awě ahúú ne ádēm Dyōb, ámīn. Mětél-le bó ádēm dīn dékōōlē á yāl.

¹³ Kénzée awě awóó metúu áwóge’ chōm éche Edáódəŋ élāŋgeé mwembé.”

*Jōne alómmé mwembé
níme rídé a Laudesia póle*

¹⁴ Anláá-’ε me ámpē aá, “Telé ángel echē edé á mwembé níme rídé á Laudesia, nén wεé,

“Ane awě adé Ebê nê, awě abele ngáne Dyöb áhedéé, abé mbón e mbále, mbwiined ne mós-’aá se á mbooted Dyöb dênhagké chöm ésyāāl, mós alómé enén póle.

¹⁵ Mbíí nsón míme nyébeléé. Mbíí méé nyéehósó’ é nyéēhūnnē-’áa. Nyēmbé nyéhósó’ ké’ é nyéhunne’.

¹⁶ Né-ósó, ngáne nyédíí etóné, nyéehósó’ é nyéēchodté-’aá, mébidéd nyé áwēm nsəl tē.

¹⁷ Nyéhóbe nén bán nyédé nhən, nyéwóó bwēm é’syāāl, nyé bán nyéetógéé-’ é chömchöm. Bon nyéebíí’ é bán nyédíí bad ábe bétómtan atag ábe békóbténé etyag, ábe bédé atóg, ábe békwdé ndím, bébé-’ é nsób.

¹⁸ Né-ósó, nlébe nyé nén méé nyéchan gól áwēm eché bétómté á muú-te, ábel nén nyébê nhən. Nyéchan-ne mbóté áwēm éche épúbe nyéwáa chó, ábel bon e’sôn ábe mímen nsób mípenéé, béenyinnād. Nyéchan-ne dyög áwēm áde nyéwōgēdtē á mīd ábel bon nyényinne’.

¹⁹ Bad ábe rídáá nkánne bó áte ríkōgsān-ne bó. Né-ósó, nyéwōh kán nyétede-’ é áden abé dé mbéb.

²⁰ Nyénāne’, ntyéémé á ekob nkume-’ é chó. Kénzée awě awógé me ehób bon ádíibē ekob, mēsōl, ndyé ndyééd ne mós, mós-’ é adyé ndyééd ne me.

²¹ Bad ábe bétómé mekan mé mbéb áte, mēbe bó kunze ádyee ne me á atii dé nkamlen, melemlen ngáne mmēn ámpē méntōmmē bad bé ekoyí áte bon rídyēē ne echem Sáj áwē atii dé nkamlen.

²² Kénzée awě awóó metúu áwóge’ chöm éche Edáádəŋ élāŋgēé mwembé.”

Jone anyíne atii dé nkamlen áde áde ámín

¹ Ambíid enén dǒǒ rínyíne ndóg empée. Mennyín ekob ádyōb éche édíbnédé. Dǒǒ ríwógé ehób éche ésébpé ahób áwēm, ébédé née elon, élanḡeé me nén aá, “Hyǎḡ ámín hén, mǎlūmēd we mekan míme métǎḡḡéné abenled ámbíid e enén pǒndé.”

² Abwōḡ-ábwōḡ dǒǒ Edǎǎdǎḡ é Dyōb épíídé me. Hē dǒ-’aá rínyíne atii dé nkamlen, rínyíne-’ε ngáne mod ádíídé dǒ.

³ Ane mod awē andíí ádê atii dé nkamlen, yǎl epené’áá mó áte née meláá míme béchḡeé bán jáspa ne kanélian. Ngubélen-ne ámpē enlḡḡned atii dé nkamlen. Ene ngubélen epené’áá áte née aláá áde béchḡeé bán emeran.

⁴ Metii mé nkamlen mémpēe móom mébe ne méniin mēnlḡḡned ádê atii dé nkamlen, bad bémbáá-’ε móom mébe ne bēniin bēndíí mímē metii mé nkamlen. Bēnwāā mbóté éche épúbe béhé-’ε e’kóté bé nkamlen é’ ḡól á nló.

⁵ A atii dé nkamlen hê, emwēdmwēd ébídé’áá, e’saád ébide’, dyōb-pe ákumé áte. E’kag saámbé ábe é’chodne’ é’bédé á’sō ábe ádê atii dé nkamlen. Abê e’kag saámbé é’díí e’dǎǎdǎḡ é’ Dyōb saámbé.

⁶ Chǒm émpēe ébédé á’sō ábe ádê atii dé nkamlen éche émbē née edíb é nkwě éche ewáḡne dyené boḡ ényínné’áá áte.

Nyam éniin énlḡḡned ádê atii dé nkamlen pēd ésyāāl éniin. Míd mébédé bó yǎl esyāāl, á’sō ne ámbíid.

⁷ Nyam e’só ebédéε née ngii, nyam echē elónténé ébe ebédé née nyag, echē elónténé éláán enwōḡ e’só é’ moonyon, echē chǒ-’ε elónténé éniin embé née mbyε awē apumme’.

⁸ Echê nyam éniin téé, enwōŋ mepab ntóob, mǐd-te ménlōn bó yǎl esyǎal, káŋne á mepab-tê. Békóné'áá bwēm nkuu ne mǔte ésebán békōmme áte. Békóné'áá bán,

“Sánj Dyōb á Ngumε, asáá, asáá, asáá.

Mó ambé, mó adé, mó-'aá āpě.”

⁹ Echê nyam éniin ékōnne ane awě adiídé atii dé nkamlen mó awě adé á alongé abé ne abé. Békōnnē mó nkāŋgé míme mǐbage mó ehúmé, edúbé ne meságnen.

¹⁰ Póndé echě békónεé nê, ábê bad bémbáá móom mébε ne béniin bēnkwe áse á'sō wéε ane awě adiídé atii dé nkamlen, awě adé á alongé abé ne abé, bébage mó edúbé, bébwēm ábab e'kóté bé nkamlen á'sō ábe áde atii dé nkamlen békōnē bán,

¹¹ “Awed Sánjgwéé ne áded Dyōb, ekwōgnédé ākud ehúmé, edúbé ne ngíne, áyāle nén wε-εé ehāgé bwēm é'syāal, mmōŋ-εé etíídé āhāg bó ne ābel é'bê.”

5

Mwǎn-a-Ndyōŋ ní mbód mó akwōgnédé ādibe nhíbe ní kálag

¹ Héε nínyíné nhíbe ní kálag á ekáá émbáá éche ane awě adiídé atii dé nkamlen. Mmê nhíbe ní kálag, bēntel mó bwēm áyāl pεd esyāal ébε, bényāg bédīb-pε mó ne e'diben saámbé.* ² Dóo nínyíné ángel e ngíne ehóbε ne ehób éche échāgké aá, “Nzé-módé akwōgnédé ābóo e'diben boŋ ádíbē-'ε nhíbe ní kálag áte?”

* **5:1** E'diben saámbé é'bédéε e'twé ábe bépennáá nhíbe ní kálag, mod awě adǐbpé'áá-'ε bó abédéε mod awe ene kunze émbagnédte.

³ Boŋ ké ádyōb, ké á nkōŋsé ké'ε á mbwóg e baásē, modmod eebédεé awě ahélé'áá mímé nhíbe ní kálag adibe áte ké'ε ânōn mó áte.

⁴ Menchií bwāmbwam áyāle nén bénkēnyínné modmod awě akwōgnédé ádibe mímé nhíbe ní kálag áte ké'ε ânōn mó áte.

⁵ Dóo mod ambáá nhóg álāŋgeé me aá, “Weéchyēē'. Nōné', Ngii-e-nyame awě abídé á túmbé e Juda, á mbyaa míme kēŋ Dabide atómé nzum áte. Ahele ahúd-te ábê e'diben saámbé, ádíbe-'ε mímé nhíbe ní kálag áte.”

⁶ Dóo rínyíne Mwān-a-Ndyōŋ ní mbód atyéémé átíntê e atii dé nkamlēn ne échê nyam éniin, bad bémbáá béléŋnéde mó. Mmê rídyōŋ ní mbód mémbe néε míme béwúú. Ménwōŋ meséb saámbé, ne mīd saámbé. Mmê mīd saámbé móo médé e'dáédəŋ é' Dyōb saámbé ábe Dyōb álómé nkōŋsé áte rísyāā.

⁷ Ane Mwān-a-Ndyōŋ ní mbód ankě nhíbe ní kálag atéd á ekáá émbáá éche ane awě andii atii dé nkamlēn.

⁸ Ade átédé nê échê nyam éniin ne ábê bad bémbáá móom mébe ne béniin, bēnkwx̄ ásē a'só wéε ane Mwān-a-Ndyōŋ ní mbód. Abê bad bémbáá bó mod té anwálé rílendε ne kúmbe é gól, elón e'twé áte. Abê e'twé é'dii mekáne mé bad bé Dyōb.

⁹ Bénkōn nkāŋgé mékōōlē nén bán, “Ekwōgnédé átéd nhíbe ní kálag, ne ádibe e'diben ábe bēndibpé. Ekwōgnédé áyāle nén bēnwū wε, ékōdnéd-te bad bé Dyōb mímōŋ mekií. Ebelé bétímé bad bé Dyōb.

Bémbĩd metúmbé ne metúmbé,
 béhóbé meháb nyaa ne nyaa,
 bébíd meloŋ ne meloŋ,
 bébé-'ε ndín é bad ésyā̄l.

¹⁰ Abelé syánē beprise ábe bébenle ádæd Dyöb,
 békamlán-ne á nkõhsé.”

¹¹ Dóo rínóné ámpē boŋ ríwōgē eháb é' ángel biib,
 éloŋnéde ádê abwóg dé atii dé nkamlen wéε échē
 nyam ne bad bémbáá bébédé. Echē ángel ébédé
 e'kálé ne e'kálé, e'dun ne e'dun.

¹² Bénkōn ne eháb éche échágkē bán,
 “Mwǎn-a-Ndyoŋ mí mbód nĩme bēnwū'ε
 akwōgnédé ákud ngine, nhon, debyéé, ngum,
 edúbé, ehúmé ne mekenag.”

¹³ Dó-'aá ríwógé nhəgtéd rísyā̄l nĩme rídé ádyōb ne
 á nkõhsé, á mbwóg e baásē, á edíb é nkwe-te, bwēm
 ésyā̄l ábe é'dé áwēd-te békóne bán,
 “Mekenag, edúbé, ehúmé ne ngum
 bébê ne ane awě adiídé atii dé nkamlen,
 bébê-'ε ne Mwǎn-a-Ndyoŋ mí mbód, abé ne abé.”

¹⁴ Echē nyam éniin éhóbé'áá bán, “Ebê nê.” Bad
 bémbáá-'ε bēnkwe áse bébage-'ε mó edúbé.

6

*Jone anyiné Mwǎn-a-Ndyoŋ mí
 mbód adibpé e'diben ntóob*

¹ Dóo rínyiné ane Mwǎn-a-Ndyoŋ mí mbód
 adibpé ediben ehóg áfinté e e'diben saámbé. Héε
 ríwógé nyam póg áfinté e échē nyam éniin éhōbē
 aá “Hyäg!” Ehób ébédé chó néε dyöb ákume áte.

² Héε rínóné boŋ rínyinē hóse echē épúbe'. Mod
 awě andii chó anwálé épweεε bébē-'ε mó ekóté e
 nkamlen. Abédé mod awě ayōgkē nzum atóm

áte akagé'áá-'ε áke dētóm nzum émpēe áte éche áwanné ne bad bé ekōyí.

³ Dóo rínyiné ane Mwǎn-a-Ndyɔŋ ní mbód adibpe ediben éche élónténé é'βε. Dóo ríwógé nyam echě élónténé éβε, átíntê echě nyam éniin ehóbe aá, “Hyǎg!”

⁴ Héε hósε empée, echě eyəge bwámbwam, ébídé áwed. Bêmbě mod awě andíí chó kunze bán áhúd nsaŋ á nkōŋsé-te ábel boŋ baányoŋ béwúε' nhóg ne aníníí. Bêmbě-'ε mó sánkalaa a nkwáté.

⁵ Ade rínyiné ane Mwǎn-a-Ndyɔŋ ní mbód adibpe e'diben ábe élónténé é'láán, dóo ríwógé nyam echě élónténé é'láán, átíntê e echê nyam éniin ehóbe' aá, “Hyǎg!” Héε rínyiné hósε echě ehíne'. Mod awě andíí chó anwálé kílo á ekáá.

⁶ Dóo ríwógé ehób nēŋgáne ehób éche ébídé átíntê e echê nyam éniin, ehóbe nén aá, “Asii á ngun ahóg ngên áyāl e nsábe mé nsón mé epun é bín ne mesii mé báli méláán ríme méelele nkun áyāl e nsábe mé epun é bín. Boŋ pen mod eebébté mól ne mím.”

⁷ Dóo ane Mwǎn-a-Ndyɔŋ ní mbód adíbpé ediben éche élónténé é'niin. Héε ríwógé nyam echě elónténé éniin ehóbe' aá “Hyǎg!”

⁸ Héε rínyiné hósε echě edé mbále. Mod awě andíí chó béchágé'áá mó bán Kwééd, Mbwóg e kwééde-'ε áhídē mó ámbid. Bêmbě bó ngíne ákamlɛn eped é nkōŋsé ehóg átíntê e'ped éniin. Bénhōb bán ábenlad nkwáté, nzaa, nkole ne e'loo nyam áwúene bad, á nkōŋsé te.

⁹ Dóo ane Mwǎn-a-Ndyɔŋ ní mbód adíbpé ediben éche élónténé é'taan. Héε rínóné á menyán mé e'twé sé, boŋ rínyinē' e'dəəðəŋ ábē bad ábe bēnwū' é áyāle békálé'áá eyale é Dyōb bēhōbē-'ε

mam mé mbále t̄ηgene Dyōb nyaa eche sébíí bán mbále chó edé.

¹⁰ Abê e'dæád̄əŋ é'hóbé'áá ne ehób éche écháǵké bán, "A-Sáŋ Dyōb a Ngum, wε awě esáá ebé-'ε mbále, káəŋse pón dé ehéé wékāadtē bad bé nkōŋsé boŋ ékūn mekií nímēd míme bésyógé?"

¹¹ Héε bébágé bó mod tée mengombe míme mépúbe', béléáá-'ε bó bán bésine mwāmp̄in ní pón dé, káəŋ ne á pón dé eche mesoŋgé mé baányan bé bembæde ne baányan bé Kr̄isto mélōnnē, ábe bēwūū' é bómpe melelem ngáne bēnwūū' é bó.

¹² Dóo ane Mwān-a-Ndyōŋ ní mbód ádíbpé ediben éche élónténé ntóób. Héε r̄nyíne ngáne ndəb énáŋnéde ne ngíne, enyεn-ne énh̄in bwāmbwam, ngōn esyāəl-le éyæge' néε mekií.

¹³ Betintine bēnhūn á nkōŋsé ngáne e'pum é' mel é'soodé nchəle áde epub ésáǵté alín á bwel.

¹⁴ Abobe dényyōŋ nēŋgáne bédáá nhíbe ní kálag áte míme bēnyī' é áte. Mbəod ésyāəl ne mbwóg ésyāəl éche mendíb méləŋnéde bēnhidé á e'dii.

¹⁵ Héε kəŋ é nkōŋsé, ndəle é bad, bad bembáá bé sánze, behōn bé bad, ngíne é bad, betāŋ ne kunze békóŋgé yəl á pwóg é meláá tē ne á meláá míme mébéde á mbəod m̄in.

¹⁶ Béchágé'áá mbəod ne meláá bēhōbē bán "Nyéhūnted sé ám̄in nyékútεn sé ábel boŋ ane awě adé á atii dé nkamlεn eenyíne sé, meliŋgá mé Mwān-a-Ndyōŋ ní mbód-tε méepiidé sé.

¹⁷ Epun é ebébtéd éche nímāb meliŋgá mébidéé áwed émáá ape, modmod éehēnlé-'aá chó at̄ηgen."

*Bembaledε bé Dyöb
békúde e'chem a'só é' mbom*

¹ Ade nê atómé, mennyín ángel éniin étyéémé á metónyé mé nkörsé méniin. Echê ángel énkāη metónyé mé nkörsé méniin níme epub étóméé ábel bon epub étōmē' á nkörsé, ké'ε á edíb é nkwx̄ ké'ε t̄ηγεne bwel ké e'hóg.

² Dóo rinyíne ángel empée ebide á ped echē enyεn ébidéé, awánlé e'chem é' Dyöb dé alonyé. Héε ene ángel ne ehób éche échágké, échagεé échíníí ángel éniin eche bébágé ngíne ábébed nkörsé ne edíb é nkwx̄

³ bon álāngē bó aá, “Nyéebébté nkörsé, ké'ε edíb é nkwx̄ ké'ε mel, káηne á pónde echē débādēε bembaledε bé Dyöb e'chem á mbom.”

⁴ Dóo ríwógé mesonyé mé bad níme bébádté e'chem á mbom. Bébéde Mbwókel ekalé póg, móom mé e'kálé méniin ne e'kálé é'niin. Mmé mesonyé mémbid áfintê e metúmbé mé alon á Israel mésyāēl dyôm ne mébe.

⁵ Mesonyé mé bad níme bémbādēε ábê e'chem á mbom á túmbé e Juda mébéde dyôm dé e'kálé ne é'be. A túmbé e Rubεn mébéde dyôm dé e'kálé ne é'be, á túmbé e Gad mébéde dyôm dé e'kálé ne é'be.

⁶ A túmbé e Ashεε mesonyé mé bad mébéde dyôm dé e'kálé ne é'be, á túmbé e Naftali mébéde dyôm dé e'kálé ne é'be, á túmbé e Manasε mébéde dyôm dé e'kálé ne é'be.

⁷ A túmbé e Simionε mesonyé mé bad mébéde dyôm dé e'kálé ne é'be, á túmbé e Levi mébéde dyôm dé e'kálé ne é'be, á túmbé e Isaka mébéde dyôm dé e'kálé ne é'be.

⁸ A túmbé e Zebulōn mesonyé mé bad níme

bémbādēē e'chem á mbəm mébédé dyôm dé e'kálé ne é'be, á túmbé e Joséb, mébédé dyôm dé e'kálé ne é'be, mébé-'ε á túmbé e Benjamin dyôm dé e'kálé ne é'be.

Nsábe míme bad bé Dyöb békudté

⁹ Ade nén átómé dōó rínyíne nkúú mí bad. Bēmbuú áte nyaa echē modmod éhēle'aá bó atón. Bébīd melon ne melon, bēmbīd metúmbé ne metúmbé, bēbé nyaa é bad ésyāāl bēhōbē-'ε mehób nyaa ne nyaa. Bēntyēm á'sō bé atii dé nkamlen ne é' Mwān-a-Ndyōn mí mbód. Bēnhē mengombe míme mépúbe' bēwálé-'ε e'kikag é' mií á mekáá.

¹⁰ Béhóbé'áá ne ehób éche échágké bán, "E'soóson é' baányon é'húε ne áded Dyöb, Dyöb áde ádíidé atii dé nkamlen, é'húε-'ε ne awe Mwān-a-Ndyōn mí mbód."

¹¹ Bad ábe bēnləñéd ádē atii dé nkamlen bēbédéε ángel ésyāāl, bad bēmbáá, ne échē nyam éniin. Bēnkwx̄ ásē á'sō bé atii dé nkamlen bēbagé-'ε Dyöb edúbé.

¹² Béhóbé'áá bán, "Ebê nê! Nnam, ehúmé, debyéé, meságnen, edúbé, ngíne, ne ngum bēbê ne áded Dyöb abé ne abé! Ebê nê."

¹³ Dōó mod ambáá nhóg ásedtéé me aá ken, "Benzéé bēn ábe bēwáá mengombe míme mépúbe'? Héé bēbídé'?"

¹⁴ Mentimtén mós meé, "A-sán, wε-εé ebíí." Dōó álāngéé me aá, "Abén bad bōó bétómé metake me ngíne áte; bēwóbpé mímāb mengombe ne mekií mé Mwān-a-Ndyōn mí mbód, bēpúbté mós.

¹⁵ Né-'aá ábélé bon bēbé á'sō bé atii dé nkamlen á Dyöb, bēbagé-'ε Dyöb edúbé nkuu ne müte áwe

ndáb e mekáne. Ane awě adé á atii dé nkamlɛn, adé áhed pónde ésyā́l ânɔn bó.

¹⁶ Nzaa éewaá bó ámpē mbēd, píd-te ámpē éekóbpé bó mbēd. Enyɛn éebábédte bó, béewóg-kaá e'chode bé ekíde é' ngíne.

¹⁷ Ayāle nén ane Mwǎn-a-Ndyɔŋ ní mbód awě adé átintê e atii dé nkamlɛn, mwɛn ǎnɔn bó. Alyāgēd-te bó wéɛ mendíb nĩme nĩbíde á n'yélé nĩme nĩbage' alongé médíí. Dyöb-pe ámpē dépinē bó mēsɔd mēsýā́l á mǐd.”

8

Mwǎn-a-Ndyɔŋ ní mbód adĩbpé ediben éche élónténé saámbé

¹ Dóɔ ane Mwǎn-a-Ndyɔŋ ní mbód adĩbpé ediben eche élónténé saámbé. Ade adĩbpé chó, ekíde énhōɔ áte ádyöb, dyam-éɛ áde epɛd é háwa.

² Héɛ nĩnyíne ángel saámbé éche étyéémé á'sō e' Dyöb, bébágé bó e'lon saámbé.

³ Dóɔ nĩnyíne ángel empée epedé, etyéémé á'sō é' menyán mé e'twé, awánlé dǐɛ á gól áde béhyǎntéé e'twé áte. Bēmbud mó e'twé abɛ bán áladten mekan mé bad bé Dyöb bésýā́l ábe mendɛ á menyán mé gól. Mmê menyán mébédé á'sō bé atii dé nkamlɛn.

⁴ Mwǎntud nĩbíde'áá áyāl e e'twé ábe ángel énwālēɛ, níkǎg ámin ne mekáne nĩme ene ángel ékánnádtáá bad bé Dyöb. Ene ángel entyéém á'sō é' Dyöb.

⁵ Héɛ ene ángel étédé kúmbe eche e'twé é'bédé áte, atéd muú nĩme mémbíde á menyán mé e'twé, alónéd áwēd-te, bon ǎsyāg á nköŋsé. Nén dēmbel

dyōb ákumé áte e'saád ébide, emwεdmwεd étóme, ndōb-πε énəηnad.

Angel etóó e'lonj bé'só é'niin

⁶ Dóo échē ángel saámbé éche énwālē e'lonj saámbé ébōnséné átónj ábē e'lonj.

⁷ Angel e'só entónj échē elonj. Héε meláá mé mbúú ne muú míme meládténé ne mekií bébóótédé asoo á nkōnsé. Epεd ehóg átfintē e'pεd bé nkōnsé é'láán émmad ahyánj. Epεd é ahín é mel ehóg átfintē e e'pεd é'láán ne byaa é'syāāl bēmmad ahyánj.

⁸ Angel eche elónténé ébe entónj échē elonj. Héε chōm éche éwágné néε sánkalaa a mbōōd echē ehýáa' éhúné á edíb é nkwě te.

⁹ Epεd e edíb é nkwě ehóg átfintē e'pεd é'láán, éntīm mekií. Donje ahóg-ke átfintē e monje meláán mé bwēm ábe é'dé á alongé bēnwē á edíb é nkwě-te wē. Donje á stíma ahóg-ke átfintē monje meláán éche ébédé á edíb é nkwě te wē chōmpē émmāđ abéb.

¹⁰ Angel echē elónténé éláán entónj échē elonj. Héε sánkalaa a tintine awě achōdné'áá néε ekag ábídé ádyōb, ahún ámín e epεd ehóg átfintē e'pεd bé e'díb é'láán ne ámín e mendíb míme mébídé' á n'yélé.

¹¹ Dín áde ane tintine ádíi “E'chəə.” Epεd é mendíb ehóg átfintē e e'pεd é'láán, é'cháo'áá. Bad híin ábe bēmmwē mímē mendíb bēnwē áyāle nén mécháo'áá.

¹² Angel echē elónténé éniin entónj échē elonj. Dóo chōm ébómé epεd é etondεε ehóg átfintē e'pεd é'láán, ébōm epεd é ngōn ehóg átfintē e'pεd é'láán, ébōm epεd é betintine ehóg átfintē e e'pεd é'láán.

Nê dêmbël eped ehóg-téé átíntê e'ped é'láán ábe ábén bwēm bēnkwě ehíntén. E'nyínen bé ekíde bēnkēmbáá á eped é müte ehóg átíntê e'ped é'láán, bēnkēmbáá-'aá á eped é nkuu ehóg átíntê e'ped bé nkuu é'láán.

¹³ Dóo rínóné boŋ rínyīnē' mbye apumme se ádyōb te álēbpē-'ε ne ehób éche échógké aá, “Medim, medim, medim mébē ne bad ábe bēdyé' á nkōŋsé á pónde eche échíníí ángel éláán étōŋgē ábāb e'lon, ábe bēkwógé atón.”

9

Eloŋ éche élónténé é'táan

¹ Angel echē elónténé étáan entón echē eloŋ. Dóo rínyíné tintine abíde ádyōb ahún á nkōŋsé. Bēmbē mō e'kii bé echóg échē éewóo asóg.

² Andibé nsal mé echóg échē éewóo asóg. Mwěntud mémbíd áwēd-te míme rídé nēŋgáne mwěntud míme mbídé á muú í ngíne. Mmē mwěntud, mēmbël enyēn éche épéné'aá éehelé'aá ekíde anyíned.

³ Dóo bengóméé bēbídé á mwěntud tē wē, bésūd á nkōŋsé. Bēmbě-'ε bó ngíne nēŋgáne bengaabobe bé mpwēn ábe bédé á nkōŋsé.

⁴ Bēnlāā ábē bengóméé bán bēebelé nkāákāē ké'ε byaá ké'ε mēl ebébtéd ké ehóg. Boŋ bán bēbel ebébtéd dāsō wēε bad ábe bēēwōo e'chem é' Dyōb á'sō é' mbōm.

⁵ Békēmbáá ábē bengóméé kunze áwúu ábē bad. Boŋ bēmbě bó kunze átaged bó á etún é ngōn étáan dēmpēn. Metake míme ábē bad bēwōgkē nzé ábē bengóméé béléde bó, mébē néε metake míme mod ákudéé nzé ngabobe a mpwēn alédé mō.

⁶ A etûn e échê ngɔn étáan, ábê bad béhĕd kwééd boŋ béenyinné. Bédəŋ bán béwê, boŋ kwééd ɛnyəgéd, ebán bó áyāl.

⁷ Abê bengóméé bémbĕĕ néε hóse éche bébónséné ákεen á bel. Bwĕm ábe é'béde bó á nló é'béde néε e'kóté bé nkamlɛn é' gól, e'só-'ε é'bé bó néε e'só é' baányon.

⁸ Nyon ébéde bó néε nyon é bebaád, meson-'ε mébé bó néε meson mé ngii.

⁹ E'kíd é'béde bó á tâl ábe é'béde néε e'kii ábe bad béwáa'ε ákúdtɛn tâl á pónde e bel. Ntɔgag nîme nîmāb mepab mébéle'áá mbéde néε ntɔgag mé e'bambam ábĕ hóse híin édolεé áke á bel.

¹⁰ Bénwōŋ nkon béwōŋ-'ε nsyag néε nkon ní ngabobe a mpwɛn. Mmê nkon mó-'aá níwóó ngíne ábel baányon ebébtéd á etûn é ngɔn étáan.

¹¹ Béwóó kəŋ echĕ ekamlan bó. Ene kəŋ edii ángel echĕ enəne' echóg echĕ éewóó asóg. Ade dīn ádii á ehób é Hibru bán Abadəne, ábé-'ε á ehób é Grikia bán Apolyəne (nê adé nĕn bán mod awĕ abébte).

¹² Néε medim mé'sō métómé ámbid enén, medim mémpĕe mébe médii méhúε'.

Ángel etóó elon éche elónténé ntóób

¹³ Ángel echĕ elónténé ntóób entón echĕ elon. Dóó níwógé néε ehób ébidé á metóngé meniin mé menyán mé e'twĕ mé gól nîme mébéde á'sō é Dyób.

¹⁴ Echĕ ehób élāngĕ ángel echĕ elónténé ntóób, echĕ ewánlé elon nĕn aá, “Huné ángel éniin éche Dyób ábánné á mehaŋ á edib embáá é Yufretɛs.”

¹⁵ Ene ángel enhuné echĕ ángel éniin. Bĕmmăd bó abonɛn áwúu donɛ ahóg átíntĕ e monɛ mé

bad meláán ene pónde chèn, échê epun chèn, ene ngøn chèn míme mwě mën.

¹⁶ Bénlāa me mesongé mé sánze éche édíídé hósε. Ebédé mbwókεl é e'dun é'βε.

¹⁷ Nén dōó ményínnē échê hósε ne bad ábe bédíídé chó á ndóg-te. Bad ábe bēndíi chó bēnwāā e'kii ábē bēwāā'έ ákútεn tâl á pónde e bel. Abē e'kii é'yágé'áá née muú, é'bé-'ε ebəη née blúu, é'bé-'ε ebəη née nsule. Nló mbédé échê hósε née nló ní ngii, muú, mwëntud ne muú míme rídé ebəη née nsule bēbīdē-'ε chó á nsəl.

¹⁸ Mmē medim meláán, nédē muú, mwëntud ne ebəη éche édé née nsule, ábe é'bídé'áá échê hósε á nsəl bēnwūū donge ahóg átíntē e monje mé baányon mé meláán.

¹⁹ Ngíne edé échê hósε dāsō á nsəl ebé-'ε á nkon. Mmāb nkon rídé née nyö, ne nló áyāl, bēbenlad-te mó ábel bad ebébtéd.

²⁰ Moonyon aníní asyāál awě alyagé ásē awě míme medim ménkēnwúú'έ bēnkētεdédé abele á myöb míme bēn bēbélé. Bēnkēnsógké e'dāádəη bé mbéb abele, bēnkēnsóg-kaá myöb mémpēe abele, myöb míme bēbénlé gól, sílva, brōns, ké meláá, ké'ε hyön, myöb míme méēnyínnē', méēwōgnē', méēhεlé-'ε akε.

²¹ Béētεdte-'áa ádāb abel dé mbéb átimεn Dyöb. Béētεdtēē awúu á bad, bēētεdtēē akum á ngəη, bēētεdtēē akáb dé mesón, bēētεdtē-'áa echíb.

10

*Jōne ányíne ángel
echě ewánlé mwā nhibe ní kálag*

1 Hê dǒo rínyíné ángel e ngíne empée ebíde ádyǒb, esude' ásē, mbag éləɲnéd mó, ngubélen-ne ebé mó á nló. E'só bém̄bē mó née enyən, mekuu-'e mébé mó née mekon mé muú.

2 Anwálé mwǎ nhíbe ní kálag awě bédíbpé áte, ásūm ekuu é ekáá é mbáá á edíb é nkwě-te, ásūm-me ekuu é ekáá é emwəd á nkin.

3 Hée áhóbé ne ehób éche échágkē éche éwágné ehób é ngii echě edume áte. Ade álébpé esaád, ngin saám̄bé ênkwen̄tén ne ndumag.

4 Ade ékúmé áte kumén, nhédé'áá chǒm éche béhóbé abooted dé atel, bonj ríwǒgē née ehób ebíde ádyǒb nén bán "Koó mekan níme ngin saám̄bé éhóbé, mébê kun, weétēlē' mó ásē."

5 Dǒo ángel echě ményinnē née ásúmé ekuu ehóg á edíb é nkwě-te bonj ásūm-me échíníí á nkin átííde ekáá é mbáá ám̄in

6 bonj ámwāg melě á d̄in á Dyǒb áde áde á alongé abé ne abé. Mó áhógé nkonj mí mín ne rísé ne edíb é nkwě ne bwēm é'syāāl ábe é'dé áwəd-te. Ene ángel enhób aá "Abébed á pǒndé ké ahóg déebáá ámpē.

7 Bonj áde ángel echě elónténé saám̄bé étōngē échē elonj, Dyǒb débēl dyam áde ántíí'ē aá móǒbēl áde áde á e'konéd-te. Abēl ngáne ánlāā'ē ábē bembəlede, bekal bé'dəədəj."

8 Hée ehób éche ménwǒgkē née ebíde ádyǒb élāngēé me ámpē nén aá, "Kǎg étēd nhíbe ní kálag níme rídíbnédé áte níme rídé á ekáá é ángel echě etyéémé ne ekuu ehóg á edíb é nkwě échíníí-'e ebé á nkin."

9 Dǒo ríkíí wée ene ángel bonj rílāngē mó méé ábe me ane mwǎ nhíbe ní kálag. Dǒo álāngēé me aá "Kǒb nén, édyê. Achəəd wə abum áte bonj ǎnyin wə á nsəl née e'chuu."

10 Dóo níkóbé mwă nhíbe ní kálag áwe ekáá, ndyé-
'ε mó. Annyĩn me á nsəl néε e'chuu. Bon áde míamá
mó amii, anchəód me abum áte.

11 Dóo bélāngεé me bán, “Etōngéné mekan ahób
míme mébenléd ne melon híin, bad nyaa ne nyaa,
mehób nyaa ne nyaa ne kâη é bad híin.”

11

Jone anyiné mbónj ébe

1 Dóo bébágé me ntón míme níde néε chōm éche
béhəgnεé bwēm, bon bélāngē me bán, “Kāg éhəg
ndáb e Dyōb, éhəg-ke menyán mé e'twé, étōη-ε
bad ábe bébage Dyōb edúbé áhed.

2 Bon weéhāgē' eyáde pen áyāle nén bébágé chó
wéε bad ábe béēbíi Dyōb. Bédyaηtéd Dyad áde
Asáá amīn á etūn é móom mé ngon méniiin ne ébe.

3 Měbě échēm mbónj ébe kunze áhób mekan
míme mébenléd á pónde echě ehúε' á etūn é e'pun
ekálé ehóg mbwókel ébe ne móom ntóób. Bėwāā-ε
mbóté é melebe.”

4 Echén mbónj ébe édii mel mé menzab mébe ne
metii mé etrukāη mébe míme métyéémé á'sō ábe
Sāηgwéé awě akamlan nkōηsé.

5 Nzé mod awémténé-ε bó ebébtéd abel, muú
míbid bó á nsəl míme níhyāηte ábāb bad bé ekoyí
mímād-ε bó ásē. Nén dóo kénzεé awě awémténé bó
ebébtéd abel bėwūū'ε mó.

6 Abén bad bėwóó ngíne ákāη abobe amīn ábel
nén mbúú eechóg á pónde echě bélāngεé bad mam
míme Dyōb áhóbé áá mébenléd. Bėwóó-ε ngíne
ábel e'díb é'tim mekií, bėwóη-ε ápεen medim á
nkōηsé pónde ké ehéé echě bédáá.

7 Ade bémäd-taá mam ahób níme bélómé bó ahób, ene nyam echě ebídé á echóg échě éewóo asóg ętyēēmēn bó nzum, etóm bó áte ewúú-’ε bó.

8 Mmāb ndim-me ménaá á nzii echě epoo’ á dyad ámbáá tē wée bēmboméé awab Sāngwéé á awog. Béchage ádé dyad á ngan-tē bán Sodom káa Egipto.

9 A etūn é e’pun é’láán ne eped, bad bēbīd melon ne melon, metúmbé ne metúmbé, mehób nyaa ne nyaa, ne bad nyaa ne nyaa bēnōn nīmāb ndim ésebān bēkwēntan bán bélime mó.

10 Bad ábe bédé á nkōņsé bēwōgēn ábēn bad bēbe echab kwééd menyīnge. Béchāg ngande, bēbāg-ke nhóg ne aníní nde álúmed menyīnge. Bēbēl nē áyāle ábē bekal-bé-e’dāádāņ bēbe bēpīnádttáá bó metake bwāmbwam áde bēbédé á nkōņsé te.

11 Boņ ámbīd e ábē e’pun é’láán ne eped, peme e alongé embīd wée Dyōb esól bó áte bēpuu bētyéem-me ámīn. Mbwōg ní ngīne ménkōb bad ábe bēnyīn bó.

12 Dóo ábē bekal-bé-e’dāádāņ bēwōgēé ehób échě échāgkē ebídé ádyōb nēe élāņgēé bó nēn aá, “Nyéhyag ámīn hēn.” Dóo bēsólé á mbag-tē bēke-’ε ádyōb. Abāb bad bé ekoyí bēnyīn nēe bēkagkē.

13 Abwōg-ábwōg ndōob éņāņnéd ne ngīne. Eped é dyad ehóg átīntē e e’ped dyōm ábe ádé dyad ámbáá émpāņtēd áte. E’kálé e’ bad saámbé bēnwē áde ndōob éņāņnéd nē. Mbwōg ménkōb bad ábe bēlyágé ásē, bēbage Dyōb á ngumε, mó awē adé ámīn, edúbé.

14 Medim níme mélónténé mébe méntōm. Boņ nōné’! Medim níme mélónténé meláán mékwógé ape.

Angel etóó elonj échě élónténé saámbé

¹⁵ Angel echě élónténé saámbé entónj éché elonj. Dóó ehób éche échágké ébídé ádyōb éhōbē nēn bān, “Nkamlēn mé nkōñsé nítímé nkamlēn nĩme awēd Sánjgwéé, Dyōb ne awě Krístəə, ākamlén-ne á ngíndé ne á ngíndé.”

¹⁶ Hē dóó ábē bad bémháá móom mébē ne bēniin ábe bédífidé metii mé nkamlēn á’sō é’ Dyōb békwwédé ásē á’sō é’ Dyōb bēbage mó edúbé.

¹⁷ Béhóbé nēn bān,
“Sēságnéné wē a-Sánj Dyōb á Ngum, we awě edé ane ne awě ambé.
Sēságnéné wē áyāle ebēnlédé echōnj ngum eboótédé akamlēn.

¹⁸ Bad ábe bēbenlé wē bēnlīnj áyāle melīngá nīmōnj mé ngíne mēmpě.

Póndé epedé echě békáadtē bad ábē bēwédé.

Póndé epedé echě ábōnj bembāledē, bekal bē’dəádənj,

ne bad ábe bēbenle wē ábe bēbage wē edúbé, bad bēsyāāl,

ken bad ábe bédé etógnén-ε ké’ε ábe bēesě etógnén, wēsābēē bó.

Ene póndé dóó wēbēbēdtē bad ábe bēbēbte bad á nkōñsé te!”

¹⁹ Hē dóó nĩnyíne ndáb e Dyōb echě edé ádyōb néē édíbnédé. Á ndáb-te wē-’ε, nnyín Ntyág mé Melě. Emwēdmwēd étómáá, e’saád é’bíde’, ádyōb ákumé’ áte, ndəəb éñəñnád ásē, meláá mé mbúú mé ngíne-’ε méhúne.

12

Jəne ányíne mmwáád ne dragəne

¹ Hê dɔɔ e'chemléd é' ngíne é'bídé ámín. Mmwaád ambé awě eche mbóté émbēē enyen, ngɔn chó-'ε ebé mó á mekuu sé. Ekóté é nkamlɛn éche betintine dyòm ne bébε bédíí áyāl ébédé mó á nló.

² Ambé dyēm, ákwōg-ke achyáa. E'wε ne metake mé achád míme áwógé'áá mēmbēl akánéd awé ámín.

³ E'chemléd bé menyáké bémpēe bémbíd ámín. Dɔɔ dragɔn ébídé táléd. Enkāl bwāmbwam, éyagé-'ε. Enwónj nló saámbé ne meséb dyòm. Nló téé ménwāā ekóté é nkamlɛn.

⁴ Andolén míme nkon donge ahóg áfínté e monje mé betintine meláán ábe bébédé ádyōb, abwém-me bó á nkōjsé-te. Ene dragɔn entyéém mmwaád awě ahedé'áá achyáa á'sō-te ábel nén nzé achyáá ádyê mó mwän.

⁵ Dɔɔ ane mmwaád áchyáá mwän a mwɛnchóm awě atájgéné melonj mésyāāl akamlɛn ne ekáá éche éhyédé. Bonj bēnsog mwän, békēēn mó wée Dyōb ádíí ne ádē atii dé nkamlɛn.

⁶ Ane mmwaád antóm mehélé á ehyanje wée Dyōb dēmbonjénné áá bétɔgen mó á etún é e'pun ekálé ehóg mbwókel ébe ne móom ntóób.

⁷ Hê dɔɔ nzum ékúmmé ádyōb. Maikεε bó éche ángel béntyēmēn ene dragɔn nzum. Ene dragɔn chó-'ε ámpē ne éche ángel bétyémén bó nzum.

⁸ Bonj Maikεε ne éche ángel béntōm ene dragɔn ne éche ángel áte. Dragɔne ne éche ángel bēnkēnwónjé etál ádyōb ámpē.

⁹ Dɔɔ béhúnté ene sánkalaa á dragɔn á nkōjsé-te. Ene dragɔn chó ebédé ene nyǎ e'boód eché béchəgέé bán Devəle ne Satanε, awě adoge' nkōjsé

ńsyā̄l. Bémwēm-mε éche ángel ésyā̄l ásē á nkȭsɛ nchoo ne mó.

10 Hê dɔɔ ńwógé ehób éche echáǵké ébídé ádyōb éhōbē nén bán, “Bɔɔb-pɔɔ, e’sooson é’ Dyōb é’pédé. Dyōb álúmté eche ngíne e nkamlɛn née k̄h̄. Awě Krístə alúmté echě ngíne bɔɔb. Ayāle ane awě ahóbé’áá á’sō é’ Dyōb nkuu ne mūte aá ábesyānē baányan̄ bɛ́bɛ́lé mbéb, béhúnté mó á nkȭsɛ. Abánáá bó mam áyāl á’sō é’ Dyōb nkuu ne mūte.

11 Mekíí mé Mwǎn-a-Ndyɔ̄n mí mbód ne mbón̄ e mbále echě bɛ́bídé’áá bɛ́mbɛ́l bétóm Satanɛ áte. Bɛ́nkwentén ké kwééd ákal eyale é Dyōb áyāle nkalan̄ míme békálé’áá mbédé mbále.

12 Né-ɔɔ, m̄nɛ ne ábe bésyā̄l ábe bédé áwed, bɛ́nwōg menyinge. Bon̄ ndutul ébē ne bad ábe bédé á nkȭsɛ ne ábe bédé á edíb é nkwě áyāle nén Devəle asudé ásē áwɛn ne melingá mé ngíne ngáne ábíí aá eche pón dé edé esón̄.”

13 Pón dé echě ene dragɔ̄n ényíné aá béhúnté mó á nkȭsɛ, embootéd ane mmwaád awě anchyáá mwǎn a mwɛnchóm anan.

14 Bon̄ bɛ́mbɛ́ ane mmwaád mepab mébē míme sánkalaa a mbyɛ, ábel nén ápume ápe hōm áde bɛ́bón̄sɛné mó á ehyánge, hōm áde ákudté ntɔ́gɛn á etùn é mwě ńláán né epɛd, wée békáá’ é mó wée ene nyǎ.

15 Dɔɔ ene nyǎ ésádé ane mmwaád aléed á yǎl. Adé aléed dɛ́nsyógé née edíb émbáá, ábel nén éhóod ane mmwaád.

16 Bon̄ ndɔɔb enwón̄gɛn ane mmwaád ém̄ñ edíb éche émbíd ene dragɔ̄n á nsəl.

17 Dɔɔ dragɔ̄n élíñné ane mmwaád, bon̄ ákǵg ákumé’ bel ne nchyáátén míme ane mmwaád

ńsyāāl níme ńlyágé ásē, bad bésyāāl ábe bébele ngáne Dyōb áhedéé bonj bébidē-’ε Yesue mbōj.

¹⁸ Dóo ene dragōn étyéémé á nkin mé edíb é nkwx̃.

13

Jōne anyíné nyam ébe

¹ Hē dóo ńnyíné nyam ebíde’ á edíb é nkwx̃-te. Ene nyam enwōj meséb dyōm ne nló saámbé, ewōj-’ε e’kóté bé nkamlēn dyōm áwe meséb mīn. Nló téé ménwōj dīn áde ásyāā’ Dyōb.

² Ene nyam echē ményinnē embé née ebwé é ngā, nímē mekuu-’ε mékāl mébé-’ε nyonj áyāl née mekuu mé nyam e ahín echē ekaa’ ewōj-’ε nyān éche échábé eche béchāgēé bán Bée. Mmē nsāl mém̄bē née nsāl ń ngii. Drāgōne ambě ene nyam eche ngíne, ábe-’ε chó adē atii dé nkamlēn ne ngíne e nkamlēn.

³ Ene nyam enwōj nló nhóg níme mém̄bē byánán ńkúdé sii echē empon chó awúu, bonj sii eched étīm amaa. Yāl enkóm bad bé nkōjsé bésyāāl áte áyāle enén nyam, bébootéd-te chó ahíd.

⁴ Bad bébágé’áá dragōne edúbé áyāle ambě ene nyam nímē nkamlēn. Bébágé’áá ene nyam chómpē edúbé béhóbé nén bán, “Nzé-módé adé nēngáne enén nyam? Nzé-módé ahele atyéémén chó nzum?”

⁵ Bēmbě ene nyam kunze áhób e’yale é’ kúmbe ne e’yale ábe e’syāā’ Dyōb. Bēmbāg-ke chó kunze ábenled nímē nkamlēn á etūn é móom mé ngōn éniin ne ébe.

⁶ Dóo ene nyam énédté nímē nsāl áte bonj ébootéd Dyōb asyāj. Ansyāj dīn á Dyōb, asyāj

abwɔg á hõm wée Dyõb ádyεε'έ, asyén-'ε bad bésyāal ábe bédé ádyõb.

⁷ Dyõb dēmbě-'ε ene nyam kunze áwan nzum ne ábē bad, átóm-me bó áte. Ambě-'ε mó kunze ákamlɛn metúmbé ne metúmbé, melon ne melon, mehób té ne bad nyaa ne nyaa.

⁸ Moosyāal awě adyεε á nkõjsé ábe chό edúbé. Bad ábe bέbεé chό edúbé bédii bad ábe bétélé d̄in á kálag e alongé e Mwān-a-Ndyɔŋ ní mbód awě bēnwū'έ. Bēntel bó m̄n se á póndé echě Dyõb dēnhəgké nkõjsé. Moosyāal awě adyεε' á nkõjsé ábe chό edúbé. Moosyāal awě bételeé mó d̄in á kálag e alongé se á póndé eche Dyõb dēnhəgké nkõjsé. Mwān-a-Ndyɔŋ ní mbód awě bēnwū'έ mó awóó enén kálag.

⁹ Kénzée awě awóó metúu áwóge'.

¹⁰ Kénzée awe édii n̄n bán atəŋgéné akε á mbwɔg ákě á mbwɔg, kénzée-'ε awě atəŋgéné awé ne nkwáté, nkwáté-'aá bēwūennē mó. N̄n áhɛdnad bán bad bé Dyõb bēwõŋ e'kaŋ bé nlém, béchh̄ned-te ngine-ngine ne eyale é Dyõb.

¹¹ Hê d̄o n̄nyiné nyam empée ébidé á ndɔɔb-tê, enwõŋ meséb mébe n̄h̄gáne mwān-a-ńdyɔŋ ní mbód, éhōbē-'ε dyam n̄εε dragɔne.

¹² Eběnládtáá ngine echě nyam e'só, ébelé-'ε áned áwe e'só-te d̄en. Abelé-'ε nkõjsé ne bad ábe bédé áwēd-te aá bέbage' ene nyam e'só edúbé. Ene nyam ebédεε nyam echě enwõŋ sii echě empon chό awúu boŋ ene sii émaa.

¹³ Ene nyam echě elónténé ébe emb̄l mekan mé menyáké mé ngine. Emb̄l muú mbíd ádyõb r̄hún á nkõjsé bad bésyāal bényin-ne.

14 Andög-ke bad ábe bédé á nkõṣé bésyā̄l ne nĩmē mekan mé ményáké nĩme ákúdé kunze ábel. Abelé'áá-'ε nê á'sō wéε ene nyam echē enkũd sii boṅ ene sii épon chó awúu. Anláá bad aá bébel ediidingε éche bēbagéé edúbé éche éwágné nyam echē enkũd sii e nkwaté boṅ ebé ebé á alongé.

15 Bēmbě nyam echē elónténé éβε kunze áhébe pemε e alongé á ediidingε é nyam e'só ábel nén échē ediidingε éhel dyam ahób éwúu-'ε bad bésyā̄l ábe béekwεntεne mó edúbé abε.

16 Ene nyam ennyágéd bad bésyā̄l, ken bad ábe bédé etógnén ké'ε ábe béesě etógnén, nhõn ne ntógétõke, ntāṅ ne kunze, aá béhê bõ e'chem áwab ekáá émbáá ké'ε áwab e'só é'mbõm.

17 Modmod eéhele'aá chõmchõm achan ké'ε asóm ésebán awóó ábê e'chem. Ábê e'chem é'bédéε dīn áde enén nyam ké'ε eche nómbε.

18 Nén áhedne debyéé. Mod ké ahéé awě awóó nsõṅten áhed áte chõm éche nómbε echē ene nyam edíí. Ene nómbε edíí nómbε e dīn á mod. Ane mod eche nómbε edíí mbwókεl ntóób ne móom ntóób ne ntóób.

14

Jõε anyíné Mwän-a-Ndyõṅ ní mbód ne ábē bad

1 Hê dõõ rínóné boṅ rĩnyĩnē' Mwän-a-Ndyõṅ ní mbód atyéémé á mbõõd eche béchõgεé bán Zayõn. Bad bēbédé ne mó mbwókεl ekálé, móom mé e'kálé méniiin ne é'niin ábe bēnwõṅ áde dīn ne dīn áde Sáá áwab mesó mé mbõm.

2 Ene pónédé dõõ rĩwógé ehób ébídé ádyõb. Echē ehób ébédéε néε ntõgag mé eláá éche ésobpε, ébé-'ε néε ntõgag nĩmē níbâg nzé ngin etómé. Ehób

éche ménwōgkē ébédée nēngáne ntogag mí bad ábe békume nílendε.

³ Abê bad mbwókεl ekálé ne móom mé e'kálé é'niin ne é'niin béntyēem békōnē' nkāngé mékōlē á'sō bé atii dé nkamlεn ne á'sō é' nyam chē éniin éche édé á alongé, ne á'sō é' bad bémbáá. Mod-mod enkēnhεnlé míme nkāngé ayáge nzése bó bad mbwókεl ekálé móom mé e'kálé méniin ne é'niin ábe Dyōb ákódté á nkōnsé-te.

⁴ Abén bad bēbédée bad ábe béewōgē mbinde e mmwaád áyāle nēn bēēbii'ε nsób mé mmwaád. Abê bad bōo bēhíde, Mwän-a-Ndyōη mí mbód kēhéé wée ákagké. Abén bad bōo békódté átínté e baányon. Bó-'aá bédé nēe e'pum bé'só ábe bēbágé Dyōb ne Mwän-a-Ndyōη mí mbód nēe mendε.

⁵ Metóm ké mehóg méesaá bó á nsəl, bēewóo-'áa awusé ké ahóg á yāl.

Ángel eláán épééné nkalan mí mbakú e Dyōb

⁶ Hê dōo nínyiné ángel empée epumme' se ádyōb. Ene ángel empéén nkalan mí bwâm míme rídé abé ne abé. Mmê nkalan mó-'aá álángé'áá bad ábe bédé á nkōnsé, bad nyaa ne nyaa, metúmbé ne metúmbé, mehób nyaa ne nyaa, ne melon ne melon.

⁷ Ene ángel enhób ne ehób éche échágké aá, “Nyébage Dyōb edúbé, nyébage-ε mó mekenag áyāle nēn eche pónde e nkáásé emaa ape. Nyébage' edúbé ne ane awě ahagé ámin ne ásē, edíb é nkwe ne n'yélé.”

⁸ Ángel empée echē elónténé éβε enhíd mó, éhōbē nēn aá, “Ndāle e Dyad, Babilōn amaa ne amaa ásyāāl! Ambēl bad bé melon bésyāāl

bémwē nĩme mĩm mé ngĩne. Mmê mĩm mēbédéε esí é nkábtéd mé akwalεε.”

⁹ Angɛl empée eche elónténé éláán enhíd bó, éhōbē ne ehób éche échágkéké aá, “Kéńzée awě abage’ ene nyam eche ebíde á edíb é nkwě-te ne échē ediídingε edúbé bon akūd-te ábē e’chem áwe e’só é’ mbom ké’ε á ekáá,

¹⁰ mómpē ámwē mĩm nĩmē rídé melingá mé Dyōb. Bésyógé mó á kōb e melingá mé Dyōb ne ngĩne esyāól. Kéńzée awě abage ene nyam edúbé ane mod ákūd metuné mé muú nĩme rĩhunne’ bwāmbwam á’só é’ ángel éche ésáá ne Mwān-a-Ndyōn ní mbód.

¹¹ Mwěntud nĩme mbíde á muú nĩme rĩhyānte’ bó, ríchágke’ ámĩn á ngíndé ne á ngíndé. Nkuu ne mĩte, nkóme áte méesaá ne bad ábe bēbage ene nyam ne échē ediídingε edúbé. Né-’aá edíi ne kéńzée awě awóó e’chem é’ dĩn ábe ene nyam.”

¹² Nén áhednad bán bad bé Dyōb bēkan nlem. Bad ábe bēbele ngáne mbéndé é Dyōb éhedεε bon bédúbe-’ε Yesuε.

¹³ Dó-’aá rĩwógé néε ehób ebíde ádyōb éhōbē aá, “Tél ásē nén wεé, bootya bōob, nnam ne bad ábe bēwédé, áyāle bédúbpé Sāngwéeé.” Edāádəŋ éhóbe nén aá “Eε, békūd nkóme áte áyāle nsón nĩme bēbélé, békūd nsábe áyāle nsón ní bwām nĩme bēbélé.”

Jone anyíné bépáde’ mbote á nkōřsé

¹⁴ Dóo rínóné bon rĩnyĩnē mbag eche épúbe’. A mbag mĩn wē, mod andyεé awě awágné Mwān-a-Moonyōn. Ekóté é nkamlen é gól ébē mó á nló, páá echē ekóbpe eche bépádnεé bwēm nēngáne ngun, ch’-ε ebé mó ekáá.

15 Angel empée embíd á ndáb e Dyöb-te élēbpē ane awē andyεé á mbag mīn ne ehób éche écháǵké aá, “Benléd echon páá ápád mbote, áyāle pónde epedé echē bēpadεé. Mbote é nkōḡsé é máá ayāg.”

16 Dóo ane awē adyεé á mbag mīn átōmtεé páá á nkōḡsé, apád-te mbote é nkōḡsé ésyāāl.

17 Dóo ángel empée echē chό’ε ámpē enwálé páá echē bēpádnεé bwēm nēḡgáne ngun ébídé á ndáb e Dyöb echē edé ámīn.

18 Angel empée empē echē ewóó ngíne ámīn e muú, embíd á menyán mé e’twé bon álēbpē ángel echē ewánlé páá echē ekóbpe ne ehób echē écháǵké aá, “Benléd echon páá, éladen mechon mé e’pum é’ mel á nzag éche édé á nkōḡsé, áyāle e’pum é’yágé.”

19 Dóo ene ángel étómté eche páá á nkōḡsé bon áladé ábē bad ábwēmē bó wεε Dyöb álūmtεé mīmē meliḡá mé ngíne, ngáne bēladεé e’pum é’ mel bon bēbwēm á bwāl bé e’pum é mel.

20 Bēndyāḡn ábē e’pum é’ mel á bwāl ábe béesē á dyad tē. Mekií mémbūl, mébé e’che ásē dyam méta mehóg ne epeδ, méchāb-pe áte dyam mbwókεl é máyl ébe.

15

Jone anyiné ángel saámbé ne medim saámbé

¹ Hē dóo nínyiné e’chemléd bémpēe ádyöb ábe bēmbē ngíne, bēnkōmēδ με yāl áte. Menyín ángel saámbé éche éwánlé medim saámbé. Mmē medim móo médé medim mé asóg áyāle móo Dyöb débenlédte álúmed mīmē meliḡá ámād-te áte.

² Dóo rínyíne chõm née edíb é nkwě éche édé née dyené, éche békúmténé ne muú. Menyín-ne née bad bétyéémé á nkæg mé échê chõm éche ébédé née edíb é nkwě, bewarté rílendε ní Dyõb. Abê bad bébédéε bad ábe béntõm ene nyam áte, ne échê ediidingε ne nómbε e ðín áde ene nyam e'só.

³ Békóné'áá nkánjé míme mbaledε a Dyõb, Mosεε, ne míme Mwän-a-Ndyõη mí mbód, bán,

"A-Sán Dyõb á Ngum,

mímõη mbeltéd rídé ngíne ríkómté-'ε mod yäl áte.

Akân e melõη,* echõη nyaa etánjéné, edé-'ε mbále.

⁴ A-Sán, nzé-módé éebán wε?

Nzé-módé éebāgē wε edúbé?

Mmõηpen-naá esáá.

Bad bé melõη bésyāāl béhyě wε edúbé abε.

Mmõη mbeltéd míme rítánjéné mbídé áwed."

⁵ Ade nén átómé dóo rínyíne née bédíbpé ebem é Dyõb á ndáb e Dyõb.

⁶ Dóo ángel chē saámbé éche énwālē medim saámbé ébídé á ndáb e Dyõb-te wê. Bénhē mbóté échê esáá éche ekine' áte, bewarté-'ε bengáá bé gól á tâl tē.

⁷ Dóo nyam póg átíntē nyam éniin, ébágé échê ángel kúmbé é gól saámbé, échê élóné ne melingá mé ngíne mé Dyõb, mó awě adé abé ne abé.

⁸ Dóo mwěntud mé ehúmé é Dyõb ne ngíne e Dyõb bélóné á ndáb é Dyõb-te. Modmod-te ekēnhēnlé asól á ebem tē wê kááη né medim saámbé míme échê ángel saámbé mepédé á asóg.

* **15:3** Donje á kálag dé'só áwóó: *kân e melõη*; donje-'ε áwóó: *kân e bad bé Dyõb*.

16

Kúmbe saámbé é meliṅgá mé ngíne mé Dyõb

¹ Dóo nĩwógé nées ehób éche écháḡké ébídé á ndáb e Dyõb te wê, élāṅgē échê ángel saámbé aá, “Nyékag, nyésyḡ meliṅgá mé ngíne mé Dyõb nĩme médé á kúmbe saámbé te á nkõṅsé te.”

² Hê dóo ángel e’só ékíi ene kúmbe e meliṅgá mé ngíne mé Dyõb asyḡ á nkõṅsé-te. Melóg nĩme médé ebébtéd, nĩme méwag bwámbwam mémbíd bad á yǎl. Abê bad bébédéé bad ábe bénwõṅ e’chem ábe ene nyam bébé-’ε bad ábe bébáḡé’áá échē edíidṅε edúbé.

³ Dóo ángel echē elónténé ébe ésyógé ene kúmbe e meliṅgá mé ngíne á edíb é nkwě te. Mēntĩm nēṅgáne mekií mé ndim ní mod. Chõm-té éche ébédé á alonḡé á edíb é nkwě-te wê énwē.

⁴ Dóo ángel echē elónténé élaán ésyógé meliṅgá mé ngíne nĩme mébédé áwē kúmbe’, á e’díb ne á n’yélé tē. Abê e’díb bēntĩm mekií.

⁵ Dóo nĩwógé ángel echē ekamlan mendíb ehóbe’ aá, “Mbakú e nkáásé echõṅ etáṅḡéné. Wε awě edé, awě ambé-’ε. Wε awě Esáá.”

⁶ Mbakú échõṅ etáṅḡéné áyāle bēnsyḡ mekií nĩme ábõṅ bad ne ábõṅ bekal-bé-e’dáádāṅ, né-ó ebagé bó mekií ámwé. Mmē nkõḡsen mó-’áá betáṅḡéné akud.

⁷ Dóo nĩwógé nées ehób ébídé á menyán mé e’twé éhōbē nén aá, “A-Sāṅ Dyõb á Ngum, mbakú echõṅ etáṅḡéné edé-’ε mbále.”

⁸ Dóo ángel echē elónténé éniin ésyógé meliṅgá mé ngíne nĩme mébédé áwē kúmbe-tē á etondεε. Dyõb dēmbě Etondεε ngíne áhyáad bad nées muú.

⁹ Bad bēnhyāṅ ne e'chode bé ekíde é' ngíne. Hēe bésyáá dīn á Dyōb mó awē ákamlan nímé medim. Boṅ bēnkēnhəṅlénne mbeltéd mé mbéb ātimen Dyōb ábe mó ehúmé.

¹⁰ Dóo ángel echē elónténé étáan ésyógé meliṅgá mé ngíne nĩme mébédé áwē kúmbe á atii dé nkamlen áde ene nyam echē ebíde á edíb é nkwě-te. Hē dóo nkamlen nĩme ene nyam níkwédé ehíntén áte. Bad ábe bēhídé'áá ene nyam bēláádé'áá ábab e'chém áyāle e'wε ábe bēwógéé.

¹¹ Bēnsyāṅ Dyōb ámīn áyāle mewε mé melóg nĩme bēwógé'áá. Boṅ bēnkēntedéé nīmāb mbeltéd mé mbéb ātimen Dyōb.

¹² Dóo ángel echē elónténé ntóob ésyógé meliṅgá mé ngíne nĩme mébédé áwe kúmbe-té á edíb é mbáámbáa é Yufretes. Echē edíb énlēn, āboṅsen nzii ábel boṅ kəṅ echē ebíde wēε etondεε ábídeé éhēl atóm.

¹³ Dóo nĩnyíne néε e'dəádəṅ bé mbéb é'láán ábe é'dé néε e'būd é'bídeé. Abē e'dəádəṅ, ehóg émbíd á nsəl nĩme dragone, ehóg ébíd á nsəl nĩme nyam echē embíd á edíb é nkwě-te, éhíní'-ε ébíd á nsəl nĩme nkal e'dəádəṅ a metóm.

¹⁴ Abē e'dəádəṅ é'dii e'dəádəṅ bé mbéb ábe é'bele menyáké, é'hyóme' nkōṅsé áte nĩsyāḷ, bētānē kəṅ é bad, bēladé bó áte, ábel bēboṅsen nzum e epun éche Dyōb á Ngum ákáádté bad.

¹⁵ Yesuε ahóbé áá, “Nyénōné, mǽpě á epun éche modmod éebíí'é, ngáne nchīb ápagké. Nnam ne ane awē adyεé epin, awálé'-ε eche mbóté áyāl ábel boṅ eékāg nsób boṅ awóg akwágké á'sō é' bad.”

¹⁶ Abē e'dəádəṅ bēnlād éché kəṅ áte á hōm áde bēchəgεé á ehób é Hībru bán Amagadon.

¹⁷ Dóo ángel echë elónténé saámbé ch’-’é ésyógé meliṅgá me ngíne míme mébédé áwē kúmbe-tê á pemε-tê. Ehób éche écháγκé émbid á atii dé nkamlen á ndáb é Dyöb te, éhōbē nén aá, “Ebénlédé.”

¹⁸ Emwεdmwεd étómé’áá, dyöb ákumé’ áte, ngin-ne étóme’. Ndöb ennəṅnéd ne ngíne nyaa echë éébénlédéé ámpē taa moonyon abág á nkōṅsé. Ndöb ennəṅnéd ne ngíne nyaa echë ebédé ebébtéd.

¹⁹ Hê dóo dyad á ngíne ámbáá ákábné áte monḡe meláán, myad mémháá míme mébédé á melon mésyāāl mémpāā. Dyöb dēnkamtén ngíne-e-dyad, Babilōne, ábēl-le aá bad ábe bédé ádé dyad békud nkóḡsen adēhób aá móbel bémwê mīm míme míme meliṅgá mé ngíne.

²⁰ Dyad ké ahéé áde mendib mēnləṅnédté démbōo, mböod ésyāāl-le ényóṅ.

²¹ Meláá mé mbúú míme médé e’del dyam móom mé kilo méniin ne étáan, mébídé’áá ámīn méhüntād baányon ámīn. Abê bad bénsyóṅ Dyöb áyāle abê e’dim é’ meláá-mé-mbúú bēntōmtēn ebébtéd abé.

17

Jōne anyiné mmwáád awě adiidé nyam

¹ Dóo ángel póg áfinté échē ángel saámbé éche énwālē kúmbe saámbé épédé bonj élanḡē me aá, “Hyăḡ, níke nílúmed wε nkóḡsen míme akwalεε ambáámbáa ákudté. Ane akwalεε adyεε’ dyad ámbáá áde ádé benben ne e’dib é’mbáá híin.

² Mmwáád awě kəṅ é melon mé nkōṅsé ésyāāl énáṅnáádtáá. Bad bé nkōṅsé bémwágé’áá mīm

níme ane mmwaád mékōbē bó békābē-’ε mesón ne mó.”

³ Dóo Edǎǎdǎǎ é Dyǒb épíidé me, bon ángel éκεενé me á ehyánge. Ahed dó-’aá rínyiné mmwaád nhóg. Ane mmwaád andíi nyam echě eyǎge. Ene nyam enwón mǐn níme mésyǎǎ Dyǒb yǎl esyǎǎl. Ene nyam enwón nló saámbé ne meséb dyôm.

⁴ Ane mmwaád anwáá mbóté echě eyǎge’, ndín eche kǎǎ éhǎgkē ne echě etómtánnáá ayǎg. Ankútén yǎl esyǎǎl ne bwēm é’ gól ne bǎn bé meláá mé etógnén ábē bépene áte ne bwēm bé etógnén bémpēe. Anwálé kǎb e gól á ekáá éche elóné ne mekan mé nkólongó ne mekan mé mbinde mé akáb dé mesón.

⁵ Dǐn ábédé mó á’sǒ é’ mbǎm née kun e e’koǎnéd áde mod énkēmbí’é, ábédé bǎn, “Babilon, Dyad á ngíne. Nyaá a bekwalee ne mekan mé mbéb á nkǒǎsé te.”

⁶ Dóo rínyiné ane mmwaád, mekií mé bad bé Dyǒb ne mekií níme bad ábe bébele’ ngáne Yesue áhedeé, mékóbé mó née mǐm.

Ade rínyiné mó, menyáké mé ngíne ménkōb me.

⁷ Dóo ene Ángel ésedté me aáken, “Cheé ékáá bon menyáké mékōbē we? Mǎlǎǎ we kun e mmwaád ne e nyam echě ádííde, echě ewóó nló saámbé ne meséb dyôm.

⁸ Ene nyam echě wényinnē, ekébē á alongé bon eésáá á alongé bǎǎb. Embíd á echóg échě éewóo asóg, áke wée béwū’é chó. Bad ábe bédé á nkǒǎsé, ábe Dyǒb déeteleé mǐmǎb mǐn á kǎlag eche ewóó mǐn nímé bad ábe békúde alongé áde déemaá’ byánán áhǎg nkǒǎsé, menyáké mékōb bó. Yǎl ékǎm

bó áte ânyín nyam echê embé á alongé bon eesē á alongé bon étim abé alongé ámpē.

⁹ Né dōo debyéé ne nsōηten béhednadté. Mmē nló saámbé míme ene nyam éwóó rídii e'kone saámbé ábe ane mmwaád ândií'é ámín, mbé-'ε kâη saámbé.

¹⁰ Atíntê échê kâη saámbé, étáan émáá awé, póg edii edé á nkamlen, eníníi póg-ke eépédéé á nkamlen. Bon áde épéé, êdyéé á esōη é pónde.

¹¹ Ene nyam echê embé bon eesē bōob, chō elónténé kâη waam. Echê kâη saámbé chōó éwóó chō, ekag-ke wée éwēē.

¹² Meséb dyôm míme ene nyam médii kâη dyôm éche éékūdē nkamlen. Bon békūd ngíne ákamlen née kâη nchoo ne ene nyam áyāle háwa póg.

¹³ Ntíi nhóg mó échê kâη dyôm éwóó, bébage-'ε ene nyam echab ngíne ne mímb nkamlen.

¹⁴ Bēwān nzum ne Mwān-a-Ndyōη mí mbód. Mwān-a-Ndyōη mí mbód átōm bó áte á nzum. Nén débēnléd áyāle mó adé Sāngwéé a baásyāāl, abé-'ε kâη e kâη ésyāāl. Adé ne bad ábe Dyōb áchénlé bon ápwēd-te, ábe bébenle mó ne nlém nhóg.”

¹⁵ Dōo ene ángel élāηgēé me aá, “E'díb ábe ényíne wée ane mmwaád-a-akwalēē ádyēē, é'dii bad, amute, meloη ne mehób.

¹⁶ Meséb dyôm míme ényíne bōobe ene nyam békōó ane akwalēē. Békobén mó chōm ésyāāl echê áwóó, bébēl abé nsób. Bedyē mó nyam, béhyāād-te mó á muú.

¹⁷ Bébēl nē áyāle Dyōb áhédé bó mímbē ntii á nlém-tē, míme áhedéé aá bébel. Dyōb átíidē nén aá échê nyam éwōη ntii nhóg, ábele mó née mod nhóg. Bébē ene nyam echab ngíne e nkamlen káēηne pónde

echě e'yale ábe Dyöb áhóbé bélōnnē.

¹⁸ Mmwaád awě ényíné adíi dyad ámbáá áde ákamlan kâη é nkōηsé.”

18

Jōne anyíné ngáne Dyöb ákōgséné Babilōne

¹ Ade nímén mekan métómé dōo nnyíné néε ángel empée ébídé ámín, echě ewóo nkamlan ní ngíne, éche ehúmé épené' nkōηsé áte rísyāāl.

² Dōo ákáné áte ne ehób éche écháǵké aá, “Ak-wedé, Babilōne, ndāle e dyad akwedé! Atimé dyad dé e'dāádāη bé mbéb, abón dé e'dāádāη ábe béesáa é'syāāl, ne abón dé menon níme méesáa* ne nímé bad békóó.

³ Ayāle bad bé meloη mé nkōηsé bésyāāl bēnwōη esíí ábel mekan mé mbéb níme ábeléé byánán abagé bó mīm níme mékóbé bó. Kâη é nkōηsé ékábné mó asón. Esíí é ngíne ábel mekan mé mbéb échē-'ε, ébélé bekáb bényoηgé bé nkōηsé bésúdé nhon.”

⁴ Dōo nīwóǵé ehób émpēe ébídé ámín nēn bán, “Abēm bad, nyébíd adē dyad áte, ábel nēn nyēelatán bó ábel mbéb boη nyēēkūdē akab dé nkógsen níme békudté.

⁵ Mbéb níme níkúmné mó á yāl rídé e'chε se ádyöb, Dyöb-pe ákámtné nímē mekan mé mbéb níme ábélé.

⁶ Běl mó melelem mé dyam níme mó-'ε ábélé wε. Sábé mó ngen ébe áyāle mekan mé mbéb níme ábélé.

* **18:2** Mbéndé é bad bé Israel elúmté'áá nēn bán doηge dé menon ne doηge á nyam déesáa'ε, né-óó béēdyáǵe'aá ábēn bwēm.

Həgé mós mīm ngen éβε á kôb echě áhágkē wε éβε mós.

⁷ Ewōgēd mós ndutul ne metake níme médé ngen éβε ne nhəgtéd mé ehúmé ne esíí é ngíne ábel mekan mé mbéb éche ábágé yǎl.

Ahóbe' áwe nlém-té aá,

'Ndyεé néε ndəle e mmwaád, meésaá nkúd, méeləb-paá mbéd.'

⁸ Né-ó, medim mésyāāl mépií mós epun ehóg.

Mmê medim médii: Nkole, achii dé awé ne nzaa.

Béhyāād mós ne muú, áyāle Sáh Dyöβε, mós awě ákāād mós, awóó ngíne."

⁹ Kəη é nkōηsé éche ékábnaá mós mesón, bélatán-ne mós ne esíí é ngíne ábel mekan mé mbéb, béchií bélēb-pe pónδέ echě bényínnē mwěntud nimbíde' áde áhyáá'é.

¹⁰ Bétyēēm nchabnede áyāle béwóge mbwóg bán bómpē békūd metake níme ákúdé. Bébōnē bán, "Etyəg, etyəg ne ndəle e dyad, a ngíne e dyad á Babilōn, á etún é háwa póg ngēn dōó ékúdé nkógsen nén-ε?"

¹¹ Bekáb bé nyonǵé bé nkōηsé-'ε béchyεé', bélebe-ε mós áyāle modmod échanéé ábab bwēm ámpē.

¹² Bwēm é' nyonǵé bē é'bédéε bwēm é' gól, sílva, bán bé meláá ábe békine áte ne bán bé meláá bé etógnén. Abē bwēm é'bédé káəηne mebad níme mélélé nkun, ahóg áde béchəgεé línen, démpēe bán Sílíε, ne mémpēe níme méyəge', ndín éche kəη éhágkē ne níme métōmtan ayəg. Abē bwēm é'bédé mebámbe níme mébíde áyāl e mel mé e'lod é' bwām ne bwēm ábe bépóde ábe é'lélé nkun bwāmbwam. Abē bwēm é'bédé káəηne bwēm ábe

bébénlé mesonj mé nzyog ne e'kii, brôns ne meláá níme mékine áte níme béchəgəé mábel.

13 Bénwōj káəjne bwēm nējgáne sinamən, bwēm bé elod é bwām, e'twé, mía, frankinsen, mīm, dyəg dé menzab, kəse é mbumé rí ngun ne ngun éche béchəgəé bán wít. Bésómé'áá káəjne nyag ne mbód, hósə ne e'bambam, ne betāj ne bad ábe békóbé.

14 Bekáb bé nyonjé béhóbé'áá áwē nén bán, “Bwēm é' bwām é'syāəl ábe nyénwōjgē esíí áyāl, béesaá ne nyé ámpē. Ebóó bwēm é' bwām é'syāəl ne bwēm bé elóon, wéeküd-taá bó ámpē.”

15 Bekáb bé nyonjé ábe béwóó ábén bwēm bésúdé nhən ne ábe bwēm. Bétýēēm nchabnede áyāle béwóge mbwóg bán bómpē béküd metake níme ákúdé, béchyéé' bélebé-'ε.

16 Bébōnē bán, “Etyəg, etyəg, á ndəle e dyad, wε awē ewáá'áá mbóté é bwām éche bébárjnéde kəse e abad eche béchəgəé bán línən, éwāā-'ε áde áyəge ne áde átómtan ayəg. We awē ehágáá bwēm é' gól, ábe bebénlé bán bé meláá mé etógnén ábe békine áte ne bán bé meláá bəmpēe ábe bélélé nkun ábe béchəgəé bán péel,

17 á etún é háwa póg ngên nímé nhən rísyāəl míbóó.”

Bad bémháá bé stíma ne bad ábe békag ne stíma, bad ábe bébele nsón á stíma tē, bad ábe békábe nyonjé á edíb é nkwě te, bentyēēm nchabnede,

18 anyín áde bényínné mwěntud míbide' áde béhyājtéé mó. Bénlēbē e'saad bán, “Ndəle e dyad ké póg eébedéé nējgáne enén!”

19 Dóó bésyogəé e'bumbú áwab nló áyāle

béchyέέ'άά', bélebé-'ε, béhōbē bán, “Etyæg, etyæg, ne ndəle e dyad, echē bewōŋ bé stíma bésúdé nhən ne ábe bwēm. A etún é háwa póg ngēn abódé chōm ésyāāl.

20 “Bwεl-amīne asyāāl áwōg menyīnge áyāle nkógsen níme ane mmwaád ákúdé. A-bad bé Dyōb, bembapεε bé nlomag ne bekal-bé-e'dəádəŋ, nyéwōg menyīnge áyāle Dyōb ábídtédé nyé mbakú tēŋene mó.”

21 Dóo ángel e ngíne ényéné nyē ndim e aláá abwém-me dós á edīb é nkwx̄ te, áhōbē áá, “Nēn dós bēbwēmme ndəle e dyad embáá, Babilōne, ásē ne ewaŋge ésyāāl, bad béenyín-naá dós ámpē mbēb.

22 Ene pōndé ntəgag níme bechəg bé rílendε, ne bekón bé nkəŋgé, ntəgag níme betón bé ngəmbé ne betón bé e'lon méewógnédté áwōŋ dyad-tē ámpē. Bad bé nsón mé mekáá ábē béebáá ámpē, ntəgag ní mesín níme mékəge' bwēm méewógnédté ámpē.

23 Awōŋ dyad tē, etrukán éepenné ámpē mbéd, ehób é sómbé bós nchóm éewógnédté ámpē mbéd. Adé dyad bēbēbéd dós áyāle ábē bekáb bé nyongé bós bēbédé ndəle é bad á nkōŋsé, bad bé melon mé nkōŋsé mésyāāl-le bēndognéd áyāl e echōŋ ngaŋ.”

24 Dyōb ákógséné Babilōne áyāle bad bé Babilōn bēwúú bekal-bé-e'dəádəŋ, ne bad bémpēe ábe bēwédé á nkōŋsé.

19

1 Ade ene Angel émáá nímén mekan mésyāāl ahób, dós ríwógé chōm nēŋgáne ehób éche échəgké é ndun e mod ébídé ámín, bēbōnē bán “Mekεnag

mébê ne Dyöb. E'soóson, ehúmé ne ngíne béhúú ne áded Dyöb.

² Echě mbakú edé mbále etáŋgéné-'ε áyāle akáádté akwalεε ambáá awě abělté bad bé nkōŋsé bésyāīl mbéb ne áde akáb dé mesón, akuné-'ε mekií níme ábē bambaledε níme ane mmwaád ānsyōgké.”

³ Dóo bébóné ámpē bán, “Mekenag mébê ne Dyöb. Mwěntud níme mbíde' ngáne ene ndale e dyad éhyáa'ε níkag ámīn á ngíndé ne á ngíndé.”

⁴ Abē bad bémbáá móom méβε ne béniin ne échē nyam éniin bēnkwě áse á'sō é' Dyöb bébage-'ε mó edúbé, mó awě adiídé atii dé nkamlεn, béhōbē nēn bán, “Ebê nē! Mekenag mébê ne Dyöb.”

*Jōne anyiné ngande e e'wōŋgé
e Mwān-a-Ndyōŋ mí mbód*

⁵ Dóo níwógé ehób ébídé á atii dé nkamlεn, éhōbē' nēn áá, “Nyékene' áded Dyöb. Nyé ábe nyédé ábē bambaledε, nyé ábe nyébage mó edúbé, ken bad ábe bédé etógnén-ε ké'ε ábe béesě etógnén.”

⁶ Dóo níwógé chōm nēngáne esaád é ngíne é ndun e mod, ébédé byánán mendīb níme mésobpe', ébédé ámpē néε dyöb ákumé' áte ne ngíne. Echě esaád éhōbē nēn, “Mekenag mébê ne Dyöb. Ayāle awed Sāŋgwěé, Dyöb á Ngum adé á nkamlεn.

⁷ Syānē déwóge' menyiŋge bwāmbwam, déhōbe bán dedé menyiŋge dékené-'ε mó, áyāle pónde e e'wōŋgé eche Mwān-a-Ndyōŋ mí mbód epedé, sómbé-'ε emaá aboŋsen.

⁸ Ayāle akwōgnédé, Dyöb ábágé mó kunze áhé mbóté eche bébāŋnédé kase e abad áde béchāgeé bán līnen. Ape'ne' áte ásáá-'ε.” Ene kase e mbóté

édé n̄ηgáne mekan n̄ime bad bé Dyöb bébeléé n̄ime Dyöb áhedéé.

⁹ Dóo ene ángel élan̄geé me aá, “T̄el n̄én we, Nnam ne ábê ábe bélébpé á ngande e e’wóngé eche Mwān-a-Ndyōη n̄ mbód.” Anhób áwēm ámpē aláá-’ε me ámpē aá, “Ábén e’yale é’ mbále é’húú ne Dyöb.”

¹⁰ Dóo n̄kwédé ásē áwe e’só ábe mó edúbé. Anláá me aá, “Weébēlé n̄ē, m̄empē ndii mbaledé a Dyöb n̄ēε we, mbé n̄ēε bad bémpēε ábe bédúbé Křistə, mbé-’ε n̄ēε nhóg awě atyéémé áyāl e mbále eche Yesue áyágté. Dyöb dóo nyétāηgéné edúbé abε. Ene mbále eche Yesue ábídté áwed, chóo ebage bad ngine ákal nkalan̄ n̄ Dyöb.”

*Mod awě adiídé h̄óε eche épúbe’
atómé nyam echě ebíde
á edib é nkwě-te áte á nzum*

¹¹ Menyín meé ádyöb ánédnéde. Héε r̄nóné bon̄ r̄nyīnē’ h̄óε echě épúbe’, mod awě mó-’ε andii chó béchágé’áá mó bán Ane Awě Adé mbále ábelé-’ε bad ábíi mbále t̄ηgene Dyöb. Akógsan bad nyaa echě etāηgéné áwanné-’é ábē bad bé ekoyí.

¹² Mid mébedé mó áte n̄ēε muú n̄ime r̄ichodne’, anhé-’ε e’kóté bé nkaml̄n híin á nló. Anwōη d̄in á yāl áde modmod éebii’ é éetóméε mwēn.

¹³ Anwáá-’ε megombe n̄ime béchúbé á meki-te, d̄in áde béchāgeé-’ε mó ádíí Eyale é Dyöb.

¹⁴ Sánze éche édé ádyöb énhē k̄ase é mbóté éche bébāηnéde abad áde béchāgeé bán l̄inen, épúbē’ ésāη-’ε. Bēndii h̄óε éche épúbe’ béhīdē mó.

¹⁵ Páá echě ekóbpe’ bwāmbwam embíd mó á nsəl-tē. Chóo ábenléé ákógsen bad bé melon̄. Akaml̄n-ne bó ne ekáá éche éhyédé. Akōgtéd bwāl

bé e'pum áte ábel ámĩn besabé ábe bēbenléd mĩm, álúmed nĩmē melĩngá mé ngĩne mé ébēbtéd nĩme Dyōb á ngumε.

¹⁶ Dĩn ádé áwē mengombe ne áwē epəŋ mĩn nén bán, “Kāŋ e kəŋ ésyāāl ne Sāŋgwéé a besāŋgwéé bésyāāl.”

¹⁷ Dóo nĩnyíné ángel etyéémé á enyεn-tē bon ábōnnē menɔn nĩme mépúmmé'áá ádyōb ne ehób éche échákgké aá “Nyéhyag nyéladεn áyāle sāŋkalaa a ngande echē Dyōb débonšénné.

¹⁸ Nyéhyag nyédyē nyam é kəŋ, nyam é sánze émbáá, nyam é ndəle é bad, nyam é hósε ne nyam é bad ábe bédíídé chό. Nyéhyag nyédyē nyam é baányon bésyāāl, é kunze ne é betāŋ, bad ábe bédé etógnén ké'ε ábe béesě etógnén.”

¹⁹ Dóo nĩnyíné nyam ne kəŋ é bad é nkōŋsé ne échab sánze éládné áwan nzum ne ane awē ansébé apε ádíĩ hósε echē épúbe' ne éche sánze.

²⁰ Dóo békóbé ene nyam ne nkal é'dəádəŋ a metóm. Ane nkal é'dəádəŋ a metóm ambé chό á'sō-te, álūmtē e'chemléd ádog bad ábe békúdé e'chem ábe ene nyam, bėbagé'-ε échē edíídnge edúbé. Ade bédíí á alongé, bėmbwēm bό bad bėbε á edib é nzab é muú, bėnhyāŋ ne muú nĩme nĩhunne' bwāmbwam.

²¹ Ane awē adíídé hósε ambenléd páá e echē embíd mό á nsəl tē awúú bad ábe bėlyágé ásē, échē kəŋ ne échab sánze. Menɔn mėsyāāl ménkōd áde bėdyédé échāb nyam.

20

Devale ābē á mehaŋ á etūn é ekálé é mwě

¹ Ade ane mod átómé ábē bad bé ekoyí áte, dōo rínyíné née ángel ébídeé ádyōb ésudé ásē ewalé e'kii bé echóg échē éewóo asóg, ewalé-'ε sánkalaa a ngōbéngōbē awě adelé.

² Dōo ákóbé dragone, ene nyǎ e'boód echē edé Devale, ebé-'ε Satane, áhan mós á etūn é ekálé é mwě.

³ Ambwém mós á echóg échē éewóo asóg ádíb, ápēn-ne chó ábel boŋ eéhēlē bad bé nkōŋsé adog ámpē káŋne á pónde echē ekálé é mwě émaá'é áte. Ambíd enē bēnhūd mós á mehan á esōŋ é pónde.

⁴ Dōo rínyíné metii mé nkamlen, bad ábe Dyōb dēmbéé kunze ákamlen, bóo bēndyéé áhed. Men-nyín-ne e'dáádəŋ é' bad ábe bēnwē. Bēnwūū bó áyāle mbōŋ echē bēbídé'áá Yesuε ne áyāle akal áde békálé'áá nkalan míme ríhúú ne Dyōb. Bēnwūū bó áyāle bēbage-'áá ene nyam edúbé ké'ε échē edííŋε ne áyāle akob áde bēnkēnkobpé e'chem á mbōm ké'ε á ekáá. Bétīm ámbíd á alonǵé, bóobe Yesu Krístəə bēbé á nkamlen á etūn é ekálé é mwě.

⁵ Nēn dōo débē mpuu mé e'só. Bad ábe bēnlyǵg ásē ábe bēnwē bēnkēntimmé ámbíd á alonǵé káŋne ámbíd e ekálé é mwě.

⁶ Nnam mbē ne ábē ábe bēbē mpuu mé'sō áte. Bédíi bad ábe bésáá. Kwééd echē edé kwééd e edáádəŋ éewónǵé ngíne ámín e bad ábe bédé mpuu mé'sō áte. Boŋ bēbē prisε é Dyōb ne échē Krístəə bēbē-'ε á nkamlen ne mós á etūn é ekálé é mwě.

Jone anyíné Satane akwedé nzum

⁷ Ade échē ekálé é mwě épεé á asóg, bēhūd Satane á mbwōg.

⁸ Abíd áde ábídtē á mbwōg, áke metónǵé mé nkōŋsé méniin, áđōg bad bé nkōŋsé. Mmén

metóngé mé nkõjsé médii Gôg, ne Mágog. Satane älad bõ áwan nzum, bēbuú-ε áte nēngáne nsíi nĩme ndé á edib é nkwě.

⁹ Dóo békíi nkõjsé áte n̄syā̄l, bēl̄əɲéd abwóg á hõm áde Dyõb ád̄áá, w̄εε ábē bad bédíi, bon muú mémbid ám̄in r̄hyaād bõ baásyā̄l bam.

¹⁰ Dev̄əε awě andog bõ, bém̄bwēm mós á edib é nzab é muú nĩme r̄hunne' bwāmbwam, w̄εε ene nyam ne nkal é'd̄əád̄əɲ a metóm bédíi. Ahead dóo békudté metake mé ngíne nkuu ne m̄ute á ngíndé ne á ngíndé.

Dyõb ákáádté bad á asóg dé nkõjsé

¹¹ Dóo n̄nyíné mod adiídé atii dé nkaml̄en ámbáá áde ápúbe'. Ahead-taá nkõjsé ne abobe ám̄in bēnyõɲ'é áwe e'só-te béetime abé ámp̄ē.

¹² H̄εε n̄nyíné bad ábe bémáá awé, bad ábe bédé etógn̄én ne ábe bées̄ etógn̄én, b̄etyéémé á'sõ bé ád̄é atii dé nkaml̄en. Kálag éche Dyõb d̄ēntenlé m̄māb mbeltéd áte, b̄ēndibé ch́ó áte, b̄ēndibé-ε emp̄ée áte. Ene ch́ó enwón̄ m̄in mé bad ábe b̄ébē abé ne abé ne Dyõb. Dyõb d̄ékāād bad ábe b̄éwédé, nchoo ne mbeltéd m̄māb ngáne éténlédé á kálag-t̄ē w̄ê.

¹³ Bad ábe b̄éwédé á edib é nkwě-te b̄ēnk̄ě w̄εε Dyõb ábel b̄ékáad bõ. Abíníi bad-t̄ε ábe b̄éwédé ábe bédé á mbwóg e kwééd, b̄ómp̄ē b̄etyēēm á'sõ é' Dyõb ábel b̄ékáad bõ nchoo ne m̄māb mbeltéd.

¹⁴ Bém̄bwēm Kwééd ne Mbwóg e kwééd á edib é nzab é muú. En̄én kwééd e edib é nzab ch́ó edé kwééd e ed̄áád̄əɲ.

¹⁵ K̄énz̄éé awě b̄ēnk̄ēntenlé d̄in á kálag e alongé, bém̄bwēm mós á edib é nzab é muú.

21

Jɔne anyíné nkõsɛ ne nkoŋ ní mín mé ekóólé

¹ Ade nkáásé ńtómé, dóo ńnyíné nkoŋ ní mín mékɔ́lɛ ne nkõsɛ mé ekóólé. Nkoŋ ní mín ne ńsɛ mé'só bɛnnyɔŋ, edíb é nkwě-'ε énkɛmbáá ámpɛ.

² Hée ńnyíné Dyad áde Asáá, Jerusalem e ekóólé, ahúe', ábídeé ámín wée Dyɔb. Dyɔb dɛmboŋsɛn mó ngáne bebaád béboŋsanné sómbé echě ekag á e'wóŋgé.

³ Dóo ńwógé ehób éche échágkɛ ébídé á atii dé nkamlɛn éhɔ́bɛ nɛn aá, "Nyénɔne', e'dii é' Dyɔb é'dé ne baányoŋ bɔɔb! Dyɔb dɛdyéé hɔm ahóg ne bó, bó-'ε bébé ábɛ bad. Dyɔb dɛdyéé hɔm ahóg ne bó.

⁴ Apínɛ bó mɛsɔd mɛsyā́l á mǐd. Kwééd éebáá ámpɛ, bad béelebpé ámpɛ, béechií-'aá ámpɛ, béewóg-kaá e'wɛ ámpɛ. Ébɛ nɛn áyāle mam mé nchun métómé."

⁵ Dóo ane awě adiídé atii dé nkamlɛn áhóbɛé aá, "Nyénɔne', mbele' bwɛm é'syā́l ekóólé!" Anhób ámpɛ aláá-'ε mɛ aá, "Tɛl nɛn, áyāle e'yale ábe ńhóbɛé é'dé mbále é'dé-'ε ábe moosyā́l ádūbɛɛ."

⁶ Anhób ámpɛ aláá-'ε mɛ aá, "Emáá. Mɛ-εé ndé Alfaa mbé-'ε Omégaa, mɛ-εé ndé mbooted mbé-'ε asóg. Kɛnzéé awě píd ékóbé, mɛbe mó mendíb mé nhyélé nĩme mod ámwākɛ boŋ abé á alongé abé ne abé. Mɛbɛ-'ε nyé mó ngɛn.

⁷ Mod awě átɔm metake áte, adúbe áde adúbpe mɛ, mɛbe mó ábɛn bwɛm é'syā́l. Mɛbɛ áde Dyɔb mó-'ε abé awem mwān.

⁸ Boŋ ne bad ábe béwóó mbwóg áte, ábe béewóo adúbe, ábe bébele' mbinde é mekan, bad bé ewúɛn, bekáb bé mesón, bekum bé ngan, bad

ábe bēbenle' myōb mé metóm ne bekal bé metóm bésyā̄l, ádab abwóg á hōm ádíi edib é nzab é muú nĩmé rihunne' bwāmbwam. Enén kwééd chó edé kwééd e edā́dā̄ḡ."

Jōne anyíné Jerusalem a ekóólé

⁹ Dóo ángel póg átíntê e ángel saámbé éche énwālē kúmbe saámbé éche élóné ne medim saámbé épédé boḡ élāḡgē me aá, "Hyāḡ, mēlūmēd wε sómbé, mmwaád awē Mwān-a-Ndyōḡ nĩ mbód."

¹⁰ Dóo Edā́dā̄ḡ éche Esáá épíídé me boḡ ene ángel ékēené me á mbōod mĩn echē echabé ámĩn bwāmbwam. Ambané me áwedé-mĩn alúméd me Jerusalem, dyad áde ásáá, ngáne ábídeé ámĩn wēε Dyōb,

¹¹ ápené-'ε ne ehúmé é Dyōb. Adê dyad ákínáá áte néε aláá dé etógnén áde álélé akud, ákiné áte néε jáspa ánnýinnē-'ε áte.

¹² Adê dyad dénwōḡ sáḡkalaa a e'ké ábe é'chábé ámĩn. Bénwōḡ nsəl mé e'ké dyōm ne méβε, ne ángel dyōm ne éβε éche énoḡe nĩmê nsəl mé e'ké rĩsyā̄l. Ayāl e nĩmê nsəl mé e'ké, bēntēl mĩn mé metúmbé dyōm ne méβε mé bad bé Israel.

¹³ Abē e'ké bénwōḡ pēd éniin. Pēd e á akuu enwōḡ mmwε mé e'ké rĩlāán, á mekunekune mmwε rĩlāán, á mehúléhulé mmwε rĩlāán á pēd e mbōḡ rĩlāán.

¹⁴ E'ké ábe bēnləḡnéd adê dyad bēsumén ámĩn e meláá dyōm ne méβε. Ámĩn e nĩmê meláá, bēntēl mĩn nĩme bembapεε bé nlomag dyōm ne bēβε ábe Mwān-a-Ndyōḡ nĩ mbód.

15 Angel echē eláŋgē'áá με nımén mekan, enwálé ntón nı gól nıme áhágné'áá ádē dyad, nıme nsəl mé e'ké ne ábē e'ké é' dyad.

16 Adē dyad dénwōŋ metónge' mēniin, e'chab áte ne e'kəl áte é'bédé nyaa póg. Ene ángel embenléd nıme ntón áhāg ádē dyad. Abédé ekálé é máyl ehóg ne mbwákəl étáan. A e'chab áte, e'kəl áte ne e'chab ámin bébédéε nyaa póg.

17 Ene ángel anhōg káōŋne e'che bé e'ké, é'bédé móom mé méta ntóob ne ntóob. Ambenléd nhagtéd nıme bad bésyāal bébenladté.

18 Bēmbenléd jáspa álón ábē e'ké. Bēmbenléd gól echē eēsē mbinde áte, éche epene áte née dyenē álón ádē dyad.

19 Meláá nıme bēsumεé ábē e'ké ámin, mébédé bān bé meláá ábe bélélé nkun nyaa ne nyaa. Aláá dé nsumε dé e'só, ábédéε jáspa, áde alónténé mébe, ábédéε saffa, áde alónténé meláán áget, áde alónténé mēniin émeral,

20 áde alónténé métáan, ónis, áde alónténé ntóob kanélia, áde alónténé saámbe krisolit, áde alónténé waam béril, áde alónténé abog topas, áde alónténé dyōm kaladóni, áde alónténé dyōm ne ahóg hyasın, áde alónténé dyōm ne mébe ametıs.

21 Mmén mmwe dyōm ne nıbe nıbédéε meláá mé etógnén, mmwe nhóg téé nıbédéε aláá dé etógnén ahóg. Nzii eche empōŋ á dyad tê ebédéε gól echē eēsē mbinde áte echē epene' áte.

22 A dyad-tē wē, menkēnyınné ndáb e Dyōb áyāle Sán Dyōb é Ngumε ne Mwān-a-Ndyōŋ nı mbód, bēdiı née ndáb e Dyōb.

23 Adē dyad déehednéé bán áwōŋ enyen ké'ε ngōn áwēd-te áyāle ehúme é Dyōb édiı ábe

e'nyínen bé ekíde, Mwǎn-a-Ndyoŋ ní mbód-te ápené' néε éche etrukáŋ.

²⁴ Bad bé nkõŋsé bésyǎǎl bébenléd ábe e'nyínen bé ekíde ábel mímab mam míme bétáŋgéné Abel epun ké éhéé. Kâŋ é nkõŋsé épéén mímāb nhon á dyad-tê wê.

²⁵ Mmê mmwε mé e'ké dyôm ne míbe béepenné mó mbéd, áyǎle nkuu méebáá áwēd-te mbéd.

²⁶ Bépéén bwēm é' bwām ne nhon ní bwēm é' bad bé nkõŋsé áwēd-te.

²⁷ Dyam á mbinde ké ahóg, ké'ε mod awě abele' e'bébtéd é' mekan, ké'ε mod awě akale metóm ké nhóg éesónlé á dyad-tê wê. Bad ábe mǎn médíí á kálag e alongé eche Mwǎn-a-Ndyoŋ ní mbód bēnpen bóó bésǎl áwēd-te.

22

Jõε anyiné edib éche ébage alongé á ngíndé ne á ngíndé

¹ Dóó ene ángel élúmtéé me edib é mendíb míme mébele boŋ mod abé á alongé á ngíndé ne á ngíndé, ényinnē áte nēŋgáne dyené. Echê edib ébidé'áá á atii dé nkamlen áde Dyõb ne Mwǎn-a-Ndyoŋ ní mbód,

² époó' átíntê e nzii á dyad-tê. A nkin mé échê edib, pεd ébe, nyaa e bwel póg eche echyáá' e'pum ábe é'bele boŋ mod abé á alongé abé ne abé ebédé áhed. Mmê mǎl méchyáá'áá e'pum nyaa dyôm ne ébe, méchyáá'áá ngon té. Bad bé nkõŋsé bébenládtáá ábab byaá ákud e'choóchoŋ.

³ Chõmchõm éche Dyõb ábágé ebómán éebáá á dyad-tê wê. Atii dé nkamlen áde Dyõb ne Mwãna-Ndyõŋ ní mbód mébédé áwēd-te, bembæledε bé Dyõb-pe bébagé mó edúbé.

⁴ Bényĩn Dyõb e'só ne e'só, áde dĩn-ne démbē bó á mesó mé mbõm.

⁵ Nkuu méebáá ámpē, béehĕd-taá etrukán káa enyēn ányĩnen ekide áyāle Sāŋ Dyõbe ábē ábab e'nyĩnen bé ekide, bébē'-ε á nkamlen á ngíndé né á ngíndé.

Jõne anyĩne epε éche Yesue

⁶ Dóo ene ángel élanḡeé me aá, “Abén e'yale ábe nílanḡé nyé é'dé mbále, né-óó nyédúbe bó. Sāŋ Dyõbe awē abage bekal bé'dæádæŋ échē edæádæŋ ábel boŋ békale nĩmē nkalaŋ, alómé eche ángel álúmed ábē bembæledε mam nĩme mékwógé abenled.”

⁷ Dóo Yesue áhóbeé aá, “Nyénõne', nkwoḡé apε. Nnam ne bad ábe béhíde' mekan nĩme bétélé á kálag-tê wén nĩme mébenléd bõõb ne á póndé echĕ ehúε' á'sõ.”

⁸ Me, Jõne nwógé nnyĩn-ne nĩmén mekan. Ade níwógé nĩmén mekan nnyĩn-ne mó, menkwĕ áse á'sõ é ángel echĕ enlúméd me nĩmén mekan, ábe mó edúbé.

⁹ Boŋ anláá me aá, “Weébēlē nê! Měmpē ndii mbæledε a Dyõb née wε, ne née ábíníí baányoŋ bé Krĩsto ábe bédé bekal bé'dæádæŋ ne bad ábe béhíde' chõm éche éténlédé á kálag-tê wén. Dyõb dóo nyétánḡéné edúbé abε.”

¹⁰ Dóo álánḡeé me ámpē aá, “Nyéekõŋnād bad mekan nĩme mébenléd nĩme méténlédé á kálag-tê wê áyāle mékwógé abenled.

11 Bad ábe bēbele mbēb bēbê bēbele' mbēb. Abe bēbele mekan mé mbinde bēbê bēbele' mekan mé mbinde. Abe bēbele mekan nĩme métāngéné bēbê bēbele' mekan nĩme métāngéné, ábe bō-ε bésáá bēbê bésāŋ.”

12 Δῶς Yesue áhóbεé aá, “Nyénōne', nkwogé ape, áśábe mod-té nchoo ne nsón nĩme ábélé.

13 Με-εé ndé Alfaa mbé-'ε Omégaa, awě Asébpé ne awě Adĩmténé, mbé-'ε Mbooted ne Asóg.”

14 Nnam mbê ne ábê ábe bēwóbpé nĩmāb megombe, bēwōŋ kunze ápoŋ á mmwε mé e'ké áśól á dyad-tê ábel bēdyê e'pum é' bwel ábe é'bele mod abé á alongé abé ne abé.

15 Bad ábe béesól á dyad-tê wê, bédii bad ábe bēbélé mekan mé mbinde, bad ábe békume ngan, bad ábe békábe' mesón, bad ábe bēwúε bad, bad ábe bēbenle myōb mé metóm ne bad ábe bédáá akal dé metóm ne ábe békale metóm.

16 Με Yesue, με-εé nlómé echem ángel áláa nyé ábe nyêdé á mwembé-te nĩmén mekan. Ndii ane awě abídé á mbyaa nĩme kâŋ Dabide, tintine a mbwεmbwε awě apene'.

17 Edáádāŋ é Dyōb ne Sóbé bēhóbe nén bán, “Hyăg.” Kénzée awě awógé nén, mómpē áhōb aá, “Hyăg.” Ane awě píd ékóbé áhye ámwê mendíb nĩmé mēbele boŋ bad bēbe á alongé á ngíndé ne á ngíndé. Mod ké ahée awě ahede' nĩmén mendíb átēd mó ngen.

Jōne ahóbé ehób é asóg

18 Nsĩme mod ké ahée etúu áte awě awógé e'yale ábe é'ténlédé á kálag tê wén tâŋgene mekan nĩme mēbenléd. Nzé mod abádé kéchéé á kálag tê wén,

né Dyöb débādē mó medim níme bétélé á kálag tē wén.

¹⁹ Mod ké ahée-’ε awě ähūd ké eyale ámīn e mekan níme méténlédé á kálag tē wén tñgene mekan níme mébenléd, Dyöb déhūd áde asii dé e’pum é’ mel é’ bwel ábe é’bele boñ mod abé á alongé á ngíndé ne á ngíndé. Dyöb déhūd-ε éche etál á Dyad áde Asáá. Mmén mekan méténlédé á kálag tē wén.

²⁰ Ane awě abíde mbóñ tñgene nímén mekan mésyāāl ahóbe nén aá, “Ne mbále, nkwogé apε.” Ebê nê, hyäg a-Sáñgú Yesu.

²¹ Nsimé níme Sáñgú Yesuε mbê ne bad bésyāāl.*

* **22:21** *Bad bésyāāl*; donje á kálag dé’só áwóó *Bad bé Dyöb* káa *Bad bé Dyöb bésyāāl*.

Mel̃ Mékōōlē
New Testament in Akoose (CM:bss:Akoose)

copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Akoose

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Akoose

bss

Cameroon

Copyright Information

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Akoose

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022

0143729f-907e-5098-b6ce-63b1629b8e48